Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagstiftning om effektivare förhindrande av kriminalitet under fängelsetiden och effektivare upprätthållande av anstaltssäkerheten

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att fängelselagen, häktningslagen, lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten och lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet ändras.

Avsikten med de föreslagna ändringarna är att precisera bestämmelserna om Brottspåföljdsmyndighetens befogenheter och om datainnehållet i Brottspåföljdsmyndighetens register så att de motsvarar de uppgifter som Brottspåföljdsmyndigheten har enligt lag. Dessutom ändras bestämmelserna om utlämnande av uppgifter från Brottspåföljdsmyndigheten så att polisen eller en annan förundersökningsmyndighet bättre än för närvarande kan få sådana uppgifter av Brottspåföljdsmyndigheten som de behöver för att fullgöra sina uppgifter. Det föreslås dessutom att Brottspåföljdsmyndigheten ska ha rätt att delta i verksamheten vid den gemensamma kriminalunderrättelseenheten för polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet. Syftet med propositionen är att förtydliga uppgiftsfördelningen mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna och att förbättra informationsutbytet mellan myndigheterna.

Lagarna avses träda i kraft den 1 september 2020.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL 1
innehåll 2
ALLMÄN MOTIVERING 5
1 Nuläge 5
1.1 Lagstiftning och praxis 5
1.1.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet 5
Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter 5
Utredning av brott 6
Förhindrande av brott 6
Övervakning i fängelset 7
Teknisk övervakning i fängelset 8
Övervakning av fångarnas användning av pengar 8
Efterlysning 8
Förteckning över tillsynsmyndigheter 9
Användning av fängelsets egendom 9
Anmälningar och lämnande av upplysningar 9
1.1.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna 10
1.1.3 Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten 12
Europeiska unionens dataskyddslagstiftning 12
Övervaknings- och verksamhetsregistret 12
Säkerhetsregistret 12
Utlämnande av uppgifter till polisen och andra förundersökningsmyndigheter 13
1.2 Lagstiftningen i de nordiska länderna 15
1.2.1 Sverige 15
1.2.2 Island 16
1.2.3 Norge 17
1.2.4 Danmark 18
1.3 Bedömning av nuläget 19
1.3.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet 19
Utredning av brott 19
Teknisk övervakning i fängelset 20
Övervakning av fångarnas användning av pengar 20
Efterlysning 20
Förteckning över tillsynsmyndigheter 21
Användning av fängelsets egendom 21
Anmälningar och lämnande av upplysningar 21
1.3.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna 22

1.3.3 Brottspåföljdsmyndighetens bestämmelser om behandling av personuppgifter 22
Övervaknings- och verksamhetsregistret 22
Säkerhetsregistret 22
Utlämnande av uppgifter till polisen och andra förundersökningsmyndigheter 23
Teknisk anslutning 24
2 Målsättning och de viktigaste förslagen 24
2.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet 24
2.1.1 Utredning av brott 24
2.1.2 Teknisk övervakning i fängelset 24
2.1.3 Övervakning av fångarnas användning av pengar 25
2.1.4 Efterlysning 25
2.1.5 Förteckning över tillsynsmyndigheter 26
2.1.6 Användning av fängelsets egendom 26
2.1.7 Anmälningar och lämnande av upplysningar 27
2.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna 28
2.3 Brottspåföljdsmyndighetens bestämmelser om behandling av personuppgifter 28
2.3.1 Övervaknings- och verksamhetsregistret 28
2.3.2 Säkerhetsregistret 29
2.3.3 Utlämnande av uppgifter 31
2.3.4 Teknisk anslutning 31
2.3.5 Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar 32
3 Propositionens konsekvenser 33
3.1 Ekonomiska konsekvenser 33
3.2 Konsekvenser för myndigheterna och samhälleliga konsekvenser 33
4 Beredningen av propositionen 33
DETALJMOTIVERING 35
1 Lagförslag 35
1.1 Fängelselag 35
1 kap. Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelsestraff 35
2 kap. Inledande av verkställighet 35
4 kap. Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset 35
9 kap. Fångarnas egendom och inkomster 36
12 kap. Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation 37
13 kap. Besök och andra kontakter utom fängelset 37
16 kap. Granskning av fängelselokaler och fångar 37
19 kap. Anmälningar och lämnande av upplysningar 38
20 kap. Ändringssökande 39
1.2 Häktningslag 39
2 kap. Ankomst till ett fängelse 39
5 kap. Den häktades egendom och inkomster 39
8 kap. Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation 40
9 kap. Besök och andra kontakter utom fängelset 40
11 kap. Granskning av fängelselokaler och häktade 40

15 kap. Ändringssökande 40
1.3 Lag om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten 40
3 kap. Principer för behandling av uppgifter 44
1.4 Lag om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet 45
2 IKRAFTTRÄDANDE 45
3 FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING 45
3.1 Utgångspunkten för bedömningen 45
3.2 Brottspåföljdsmyndighetens behörighet 46
3.3 Myndighetssamarbete 46
3.4 Övervakning av betalkortskonton 46
3.5 Teknisk övervakning 47
3.6 Behandling av personuppgifter 48
LAGFÖRSLAG 52
Lag om ändring av fängelselagen 52
Lag om ändring av häktningslagen 58
Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten 62
Lag om ändring av lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet 66
BILAGA 67
PARALLELLTEXT 67
Lag om ändring av fängelselagen 67
Lag om ändring av häktningslagen 76
Lag om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten 82
Lag om ändring av lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet 89

ALLMÄN MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Lagstiftning och praxis

1.1.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet

Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter

Enligt 1 kap. 2 § i fängelselagen (767/2005) är målet för verkställighet av fängelse att öka fångarnas beredskap för ett liv utan brott genom att främja deras livshantering och anpassning i samhället samt att förhindra brottslighet under strafftiden. I förarbetena till fängelselagen (RP 263/2004 rd) konstateras det att reducering av återfallsbrottslighet, stöd till ett levnadssätt utan brottslighet och främjande av fångarnas anpassning i samhället klarare än tidigare ska uttryckas när målen sätts upp. Den ökade organiserade kriminaliteten och narkotikabrottsligheten kräver å andra sidan att också beivrande av fortsatt kriminalitet under fängelsetiden ska klarare än i dag ställas som mål för verkställigheten.

Enligt 1 kap. 3 § i häktningslagen (768/2005) är syftet med häktning att säkerställa förundersökningen av ett brott, domstolsbehandlingen och straffverkställigheten samt att förhindra fortsatt brottslig verksamhet.

Enligt 2 § i lagen om verkställighet av samhällspåföljder (400/2015) är syftet med en samhällspåföljd att under den tid verkställigheten av straffet pågår stödja den dömde för att främja hans eller hennes sociala anpassning och öka hans eller hennes beredskap för ett liv utan kriminalitet.

Enligt 1 kap. 1 § i polislagen (872/2011) är polisens uppgift att trygga rätts- och samhällsordningen, skydda den nationella säkerheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet samt att förebygga, avslöja och utreda brott och föra brott till åtalsprövning. Polisen ska upprätthålla säkerheten i samarbete med andra myndigheter samt med sammanslutningar och invånarna och sköta det internationella samarbete som hör till dess uppgifter. Polisen ska dessutom sköta uppgifter i samband med tillståndsförvaltningen och andra uppgifter som uttryckligen föreskrivs i lag samt inom ramen för sina uppgifter ge var och en den hjälp som han eller hon behöver. Om det finns grundad anledning att anta att en person har försvunnit eller råkat ut för en olycka ska polisen vidta de åtgärder som behövs för att finna personen. I förundersökningslagen (805/2011) föreskrivs om förundersökning av brott och i tvångsmedelslagen (806/2011) om tvångsmedel i samband med förundersökning av brott.

Enligt 1 § i lagen om brottsbekämpning inom tullen (623/2015) tillämpas lagen på sådana åtgärder för att förhindra, avslöja och utreda tullbrott och väcka åtal mot misstänkta för tullbrott som hör till Tullens uppgifter. Till den del som inte något annat föreskrivs i den lagen, iakttas vid utredningen av ett tullbrottmål vad som i förundersökningslagen och tvångsmedelslagen samt på något annat ställe i lag föreskrivs om förundersökning och tvångsmedel.

Enligt 1 § i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet (108/2018) tillämpas lagen på till Gränsbevakningsväsendets uppgifter hörande åtgärder för förhindrande, avslöjande, utredning och överlämnande för åtalsprövning av brott. Om inte något annat föreskrivs i den lagen, ska vid sådan förundersökning av brottmål som hör till Gränsbevakningsväsendets

uppgifter iakttas vad som i förundersökningslagen och tvångsmedelslagen samt annanstans i lag föreskrivs om förundersökning och tvångsmedel.

Utredning av brott

Med utredning av ett brott avses de åtgärder som vidtas efter att den tröskel för förundersökning som avses i 3 kap. 3 § 1 mom. har överskridits. Enligt 2 kap. 1 § i förundersökningslagen görs förundersökningen av polisen. Förundersökningsmyndigheter är förutom polisen även gränsbevaknings-, tull- och militärmyndigheterna. Bestämmelser om deras förundersökningsbefogenheter finns i lagen om brottsbekämpning inom Gränsbevakningsväsendet, lagen om brottsbekämpning inom Tullen och lagen om militär disciplin och brottsbekämpning inom försvarsmakten (255/2014). Förutom förundersökningsmyndigheterna deltar även åklagaren i förundersökningen. I den lagstiftning som gäller Tullen och Gränsbevakningsväsendet har utredning av brott definierats som förundersökning, i den lagstiftning som gäller försvarsmakten hänvisas till förundersökningslagen. Utredning av ett brott har därmed i lagstiftningen definierats som en del av förundersökningen av ett brott.

Utgångspunkten är att Brottspåföljdsmyndighetens uppgift är att upprätthålla fängelsesäkerheten och förhindra kriminalitet under fängelsetiden. Bestämmelser om myndigheternas befogenheter vid utredning av brott finns i förundersökningslagen och tvångsmedelslagen. Med avvikelse från detta har Brottspåföljdsmyndigheten behörighet att använda vissa befogenheter också vid utredning av brott. Det är fråga om bestämmelser i 12 kap. i fängelselagen och 8 kap. i häktningslagen om brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation och övervakningen av dem. Bestämmelser om besök och övervakningen av dem finns i 13 kap. 2 § i fängelselagen och 9 kap. 1 § i häktningslagen. För utredning av ett brott är det också möjligt att göra den kroppsbesiktning som avses i 16 kap. 6 § i fängelselagen och 11 kap. 6 § i häktningslagen.

Förhindrande av brott

Enligt 1 kap. 2 § i fängelselagen är målet för verkställighet av fängelse att öka fångarnas beredskap för ett liv utan brott genom att främja deras livshantering och anpassning i samhället samt att förhindra brottslighet under strafftiden. Enligt 1 kap. 3 § i häktningslagen är syftet med häktning att säkerställa förundersökningen av ett brott, domstolsbehandlingen och straffverkställigheten samt att förhindra fortsatt brottslig verksamhet. Det finns uttryckliga bestämmelser om de befogenheter som kan utövas för att utföra uppgiften.

Det förebyggande av brott som avses i 1 kap. 1 § i polislagen är som begrepp mer vidsträckt än förhindrande av brott. Förebyggande av brott anknyter också till överbegreppet brottsbekämpning, som täcker avslöjande och utredning av brott och förande av brott till åtalsprövning, men också sådana egenskaper som säkerhet och säkerhetskänsla. I förarbetena till polislagen konstateras att åtgärder i anslutning till brott anses hänföra sig till tryggandet av rätts- och samhällsordningen som överbegrepp (RP 224/2010 rd, s. 73). Förebyggande av brott är en del av polisens förebyggande verksamhet som man strävar efter att på ett heltäckande sätt genomföra i all polisverksamhet. Därmed har begreppet ett nära samband också med upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet (242/2018 rd).

För att garantera anstaltssäkerheten ska det i Brottspåföljdsmyndighetens verksamhet för en bedömning av en händelse som upptäckts i fängelset eller annars kommit till kännedom och som äventyrar fängelsesäkerheten, eller för en bedömning av en eventuell brottslig verksamhet på motsvarande sätt utredas vad som ska anses ha inträffat i ärendet, på vems initiativ och hur det

är skäl att gå vidare i ärendet. Slutsatsen kan vara att ärendet behandlas i fängelset (i ett disciplinärt förfarande i samband med verkställigheten av fängelse) eller att det överförs till polisen för behandling. Enligt 1 kap. 3 § i fängelselagen ska fängelse verkställas så att verkställigheten är säker för samhället, personalen och fångarna. De myndigheter som svarar för verkställigheten av fängelse ska se till att ingen obehörigen kränker en fånges personliga integritet under fängelsetiden.

Övervakning i fängelset

Bestämmelsen i fängelselagen om övervakning av fängelselokalerna förpliktar Brottspåföljdsmyndigheten att övervaka fångarna och fängelselokalerna i allmänhet. Nivån på övervakningen varierar mellan fängelserna och nivån på övervakningen i ett fängelse kan variera mellan olika avdelningar.

Enligt fängelselagens bestämmelser om placering i fängelser och på fängelseavdelningar ska en fånge inte placeras i ett mera slutet fängelse eller på en mera sluten fängelseavdelning än vad ordningen och säkerheten i anstalten samt förvaringssäkerheten kräver. När fångar placeras på avdelningar ska man beakta bl.a. upprätthållandet av ordningen och säkerheten i fängelset, fångarnas eller andra personers säkerhet och förhindrandet av brottslig verksamhet. Med stöd av 5 kap. 5 § i fängelselagen är det möjligt att placera en fånge på en säkerhetsavdelning och att i fråga om fången vidta säkerhetsåtgärder i enlighet med 18 kap. i fängelselagen. Med stöd av bestämmelserna om brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation i 12 kap. i fängelselagen och bestämmelserna om besök och andra kontakter utom fängelset med stöd av 13 kap. i den lagen är det möjligt att utöva övervakningsbefogenheterna i samband med fångarnas kontakter utom fängelset. I häktningslagen finns bestämmelser som i sak motsvarar dessa bestämmelser.

Den gällande lagen gör det därmed möjligt att vid övervakningen beakta de krav som säkerhetshot och upprätthållande av ordningen ställer och att på ovannämnda grunder inrikta övervakningen på dessa faktorer. Vid övervakning enligt fängelselagen är det därmed inte fråga om inhämtande av information om en viss person.

Brottspåföljdsmyndighetens behörighet och verksamhet för att garantera anstaltssäkerheten kan i regel noteras av fångarna. På basis av lagstiftningen har Brottspåföljdsmyndigheten rätt att exempelvis veta med vem en fånge har kontakt per telefon. Det är också klart att Brottspåföljdsmyndighetens personal gör visuella och auditiva observationer av fångarna, deras sociala relationer och deras beteende i fängelset. Med hjälp av bl.a. dessa uppgifter och observationer kan det dras slutsatser om anstaltssäkerheten, vilket torde vara klart också för fångarna.

Polisen har med stöd av polislagen möjlighet till systematisk observation av en viss person. I observationen ingår också iakttagande av en viss person i syfte att inhämta information. Detta skiljer observationen från övervakningen. Observationen kan genomföras så att föremålet för inhämtande av information inte märker att han eller hon iakttas. Bestämmelserna i 5 kap. i polislagen om hemliga metoder för inhämtande av information är mycket exakta när det gäller innehållet i förutsättningarna att ingripa i de grundläggande fri- och rättigheterna, beslutsbefogenheterna, förfarandereglerna och rättsskyddsarrangemangen. Polisen har möjlighet att också i fängelserna använda hemliga metoder för inhämtande av information och hemliga tvångsmedel. Till Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter hör att upprätthålla anstaltsordningen och att förhindra kriminalitet under fängelsetiden. Brottspåföljdsmyndigheten har inte behörighet att använda hemliga metoder för inhämtande av information.

Teknisk övervakning i fängelset

Enligt 16 kap. 1 § i fängelselagen och 11 kap. 1 § i häktningslagen ska fångarna och de lokaler som står till fångarnas förfogande övervakas så som ordningen i fängelset, förvaringssäkerheten, fångarnas och andras säkerhet samt förhindrandet av rymning eller olovligt avvikande från öppna anstalter och förhindrande av brott kräver. I ett fängelse ska det finnas sådana larmsystem och andra tekniska säkerhetssystem som säkerheten kräver. Med stöd av bestämmelsen genomförs i fängelsernas allmänna utrymmen teknisk övervakning, dvs. övervakning med hjälp av kameror som förmedlar och upptar bilder. Övervakning av det här slaget finns t.ex. på fängelsernas gårdar för utevistelse och i gemensamma utrymmen för fångarna, men inte i fångarnas celler eller i toaletterna.

I fängelselagens 13 kap. föreskrivs om teknisk övervakning vid besök och i 18 kap. föreskrivs om övervakning med hjälp av tekniska anordningar vid observation och observation i isolering.

I 16 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004) finns bestämmelser om kameraövervakning i arbetsgivarens utrymmen.

Övervakning av fångarnas användning av pengar

Fångarna har till sitt förfogande betalkort som Brottspåföljdsmyndigheten har skaffat och som kan ges till fångarnas förfogande (9 kap. 3 § i fängelselagen och 5 kap. 3 § i häktningslagen).

Det finns inga bestämmelser om övervakningen av användningen av betalkorten. Brottspåföljdsmyndigheten har därmed inte behörighet att övervaka användningen av betalkorten. På Brottspåföljdsmyndighetens verksamhet tillämpas inte lagen om betalningsinstitut (297/2010) som har som tillämpningsområde sådan affärsverksamhet som tillhandahåller betaltjänster. På motsvarande sätt ska inte lagen om förhindrande av penningtvätt och av finansiering av terrorism (444/2017) tillämpas på Brottspåföljdsmyndighetens verksamhet. De ovannämnda lagarna och tillsynsplikterna enligt dem tillämpas på betalningsinstitut som beviljar betalkort och som tillhandahåller andra betaltjänster. Den som utfärdar betalkort är skyldig att observera och följa användningen av betalkort med stöd av de ovannämnda lagarna. Syftet med övervakningen är att upptäcka ovanliga transaktioner och penningflöden.

Efterlysning

I 2 kap. 2 § i fängelselagen finns bestämmelser om efterlysning av den dömde. Enligt paragrafen får Brottspåföljdsmyndigheten efterlysa den dömde för inledande av verkställigheten om 1) den dömde inte påträffas och hans eller hennes vistelseort inte kan utredas, 2) den dömde inte iakttar en uppmaning som gäller hörande, 3) den dömde inte infinner sig i fängelset vid den utsatta anmälningstidpunkten och 4) den dömde uppenbart drar sig undan verkställigheten.

I häktningslagen finns inga bestämmelser om efterlysning häktade.

I praktiken efterlyser Brottspåföljdsmyndigheten ofta en fånge eller häktad, om han eller hon rymmer eller utan tillstånd avlägsnar från ett fängelse, eller inte återvänder till fängelset från en permission, eller om en fånge inte återvänder till fängelset efter en beviljad permission eller annat tillstånd att avlägsna sig från fängelset.

Förteckning över tillsynsmyndigheter

Enligt 39 § i statsrådets förordning om fängelse (548/2015) ska fångarna ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets eller fängelsepersonalens verksamhet samt de organ som utövar tillsyn över iakttagandet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka fången enligt internationella konventioner har besvärs- eller klagorätt. I 14 § i statsrådet förordning om häktning (549/2015) finns en bestämmelse med motsvarande innehåll.

Användning av fängelsets egendom

Enligt 7 kap. 1 § i fängelselagen ska fångar ha ändamålsenliga bostads- och tvättrum till sitt förfogande. Från Brottspåföljdsmyndighetens sida finns det i cellerna basmöbler såsom säng, bord, stol och förvaringsutrymme. Möbleringen av cellen fastställs i Brottspåföljdsmyndighetens anvisningar.

Med stöd av 7 kap. 2 § i fängelselagen har fångarna i regel möjlighet att använda sina egna kläder. Med stöd av bestämmelsen kan dock användningen av egna kläder förvägras på vissa avdelningar. Brottspåföljdsmyndigheten erbjuder fångarna lämplig klädsel och arbetskläder som passar i arbetsverksamheten.

Brottspåföljdsmyndigheten har meddelat en föreskrift om fångarnas basvård och boende (19/004/2010). Enligt föreskriften får fångarna när de anländer till fängelset ett hygienkit och en omgång sängkläder. Brottspåföljdsmyndigheten har meddelat en föreskrift om fångarnas anstaltsklädsel (1/004/2016). I föreskriften finns bestämmelser om de kläder som från Brottspåföljdsmyndighetens sida ges fångarna.

För olika verksamheter, fritidsverksamheter och basvård finns det också exempelvis arbetsredskap, motionsredskap, städredskap och matlagningsredskap till fångarnas förfogande. Med stöd av 11 kap. 4 § i fängelselagen ska det ordnas bibliotekstjänster för fångarna. I biblioteket kan fångarna låna bl.a. böcker, tidningar och skivor. Med stöd av 12 kap. i fängelselagen kan fångarna beviljas rätt att använda fängelsets dator med möjlighet till internet och e-post.

Med stöd av 9 kap. 3 § i fängelselagen kan fångarna ges ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort till sitt förfogande. För närvarande ges fångarna betalkort som Brottspåföljdsmyndigheten har skaffat. Till betalkorten betalas fångarnas sysselsättningspenning och till dem kan t.ex. de anhöriga överföra pengar. I slutna fängelser ges korten till alla fångar och fångarnas betalningsrörelse i fängelset sker med hjälp av korten. I öppna anstalter kan fångarna också använda egna betalningsmedel.

Häktningslagen innehåller bestämmelser som huvudsakligen motsvarar dessa bestämmelser.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att betvivla att pengar och andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung, ska saken enligt 19 kap. 1 § 1 mom. i fängelselagen anmälas till polisen.

Enligt 19 kap. 2 § i fängelselagen får till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren lämnas uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden från eller till en fånge eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden,

om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. Under samma förutsättningar kan kopior eller inspelningar av meddelandena överlämnas. En förutsättning för att uppgifterna ska få lämnas är att den myndighet som tar emot uppgifterna har rätt att ta del av dem.

Med stöd av 19 kap. 5 § i fängelselagen får Brottspåföljdsmyndigheten underrätta polisen om 1) att en fånge tagits in i ett fängelse, 2) att en fånge förflyttats till ett annat fängelse, 3) att en fånge deltar i sysselsättning utanför fängelset, 4) kvarhållande av brev, andra postförsändelser eller meddelanden, 5) besök hos en fånge, förvägran av besök och besöksförbud, 6) permission för en fånge, 7) disciplinstraff som påförts en fånge, 8) säkerhetskontroll som riktats mot en fånge eller någon annan person, 9) gripande och hållande i förvar, 10) hållande i avskildhet, 11) att en fånge rymt eller avlägsnat sig utan tillstånd, 12) att en fånge frigivits. Polisen ska underrättas om frigivning av en fånge som dömts för mord, dråp, dråp under förmildrande omständigheter, grov misshandel, grov våldtäkt, grovt sexuellt utnyttjande av barn eller grov våldtäkt mot barn samt om frigivning av en fånge som dömts till kombinationsstraff.

Polisen kan också underrättas när det gäller disciplinstraff (fängelselagens 15 kap. 3 § och häktningslagens 10 kap. 3 §). Disciplinstraff får inte påföras för brott som fängelsedirektören anmält till polisen. Fängelsedirektören beslutar också om huruvida ett brott överlämnas till polisen för utredning i stället för att ett disciplinstraff påförs (fängelselagens 15 kap. 16 § och häktningslagen 10 kap. 16 §).

1.1.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna

I lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009) föreskrivs om samarbetet mellan dessa myndigheter i fråga om bestämmelser som gäller brottsbekämpning, övervakning och internationellt samarbete.

Syftet med lagen är att främja samarbetet mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningen (PTG–myndigheterna) och genomförandet av gemensamma riktlinjer för PTG-myndigheternas verksamhet, så att PTG-myndigheternas lagstadgade uppgifter och enskilda åtgärder när det gäller förebyggande, avslöjande och utredning av brott (brottsbekämpning), övervakning samt internationellt samarbete i anslutning till dessa utförs på ett ändamålsenligt, effektivt och ekonomiskt sätt. Med samarbete avses åtgärder som vidtas i samband med brottsbekämpning, övervakning eller internationellt samarbete för en annan PTG-myndighets räkning eller för att bistå den andra myndigheten inom dennas uppgiftsområde samt samarbete som bedrivs inom PTG-myndigheternas gemensamma uppgiftsområde.

Enligt 5 § i lagen kan det för PTG-myndigheternas kriminalunderrättelse- och brottsanalysverksamhet inrättas gemensamma PTG-kriminalunderrättelseenheter. För behandlingen av passageraruppgifter finns en särskild PTG-kriminalunderrättelseenhet. En PTG–kriminalunderrättelseenhet kan bestå av företrädare för PTG-myndigheterna som särskilt förordnats till uppgiften.

I fråga om PTG-myndigheternas uppgifter och befogenheterna i samband med dem gäller vad som för respektive myndighets del särskilt har föreskrivits om dem.

Den riksomfattande PTG-kriminalunderrättelsecentralen och de regionala PTG-kriminalunderrättelsegrupperna inledde sin verksamhet 2004. Beslutet att inleda verksamheten gjordes i den riksomfattande PTG-ledningsgruppen. Samtidigt kom man överens om att varje PTG-myndighet placerar heltidsanställda tjänstemän i kriminalunderrättelse- och brottsanalysuppgifter vid

PTG-kriminalunderrättelseenheterna. Placeringen av tjänstemännen grundar sig på samarbetsavtal mellan PTG-myndigheterna (statsrådets förordning om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet (1126/2009).

Alla tjänstemän fungerar i PTG-kriminalunderrättelseenheten inom de sedvanliga befogenheterna för sina tjänster och är anställda vid den PTG-myndighet som de representerar. Tjänstemännen vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet använder i sitt arbete i regel informationssystem vid den PTG-myndighet som de representerar och för in kriminalunderrättelseinformation som gäller det egna förvaltningsområdet i den egna myndighetens informationssystem. Tjänstemännen vid PTG-kriminalunderrättelseenheterna har också genom särskilda överenskommelser beviljats rättighet att använda de andra PTG-myndigheternas informationssystem. Enligt respektive myndighets lagstiftning om behandling av personuppgifter är det möjligt att i enskilda fall lämna ut uppgifter ur en myndighets informationssystem till en annan myndighet i syfte att förhindra, utreda och avslöja brott.

PTG-myndigheternas samarbete sker i varje PTG-myndighets utrymmen och i olika sammansättningar. PTG-ledningsgruppen har inrättat PTG-kriminalunderrättelseenheterna och beslutat att den PTG-kriminalunderrättelse-, och analyscentrum som är verksamt under Centralkriminalpolisens dagliga ledning ska leda de övriga PTG-kriminalunderrättelseenheterna när det gäller planering, uppgifter, definiering av mål och genomförande av program. De andra PTG-kriminalunderrättelseenheter som lyder under PTG-kriminalunderrättelse- och analyscentrumet är PTG-lufttrafikenheten, PTG- sjötrafikenheten, PTG-landtrafikenheten och enheten för passagerarinformation PIU.

Polisen har ansvaret för den dagliga ledningen av PTG-kriminalunderrättelse- och analyscentrumet, Tullen har ansvaret för den dagliga ledningen av sjötrafikenheten och polisen har ansvaret för den dagliga ledningen av enheten för passagerarinformation och för landtrafikenheten.

PTG-kriminalunderrättelseenheterna är alltså inte trots namnet egentliga organisationsenheter utan verksamhetsformer av ett intensifierat myndighetssamarbete. De tjänstemän från PTG-myndigheterna som har placerats i PTG-kriminalunderrättelseenheterna har i enheterna de befogenheter som den utsändande myndigheten har och är underställda denna myndighet. En polisman vid enheten som hör till befälet svarar för den dagliga arbetsledningen (FvUB 6/2009 rd, RP 26/2008 rd). Den PTG-ledningsgrupp som har fastställts i statsrådets förordning om samarbete mellan polisen, tullen och gränsbevakningsväsendet kan avtala närmare om samarbetsformer och samarbetsstrukturer.

Det har tidigare varit möjligt att ge tjänstemännen vid Brottspåföljdsmyndigheten s.k. särskilda polisbefogenheter som gjorde det möjligt att placera en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten i en PTG-kriminalunderrättelseenhet. Enligt 8 § i den polislag (493/1995) som var i kraft till slutet av 2016 kunde Polisstyrelsen ge en namngiven person sådana polisbefogenheter som han eller hon behövde i en viss uppgift. I och med revideringen av polislagen har detta från ingången av 2017 inte längre varit möjligt. Samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen i syfte att förhindra kriminalitet under fängelsetiden har efter att de särskilda polisbefogenheterna slopades byggt på bestämmelserna om utlämnande av uppgifter enligt de lagar om behandling av personuppgifter som utfärdats för båda myndigheterna och på handräckning.

1.1.3 Bestämmelser om behandlingen av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

Europeiska unionens dataskyddslagstiftning

Dataskyddslagstiftningen inom Europeiska unionen har ändrats, och också lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003) har ändrats. Till följd av ändringarna i Europeiska unionens dataskyddslagstiftning har det i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten gjorts endast vissa ändringar av teknisk natur. Syftet med lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (616/2019, polisens personuppgiftslag) som trädde i kraft i början av juni 2019 är att lagstiftningen om behandling av personuppgifter som behövs för skötseln av polisens uppgifter ska motsvara kraven enligt Europeiska unionens dataskyddslagstiftning. Lagen kompletterar Europeiska unionens allmänna dataskyddsförordning (EU) 2016/679 och den allmänna lagstiftningen om genomförande av dataskyddsdirektivet (EU) 2016/680 avseende brottmål.

Övervaknings- och verksamhetsregistret

Enligt 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015) innehåller övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter som behövs för upprätthållandet av anstaltsordningen samt för övervakningen av fångar och intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och för deras deltagande i verksamheten. Uppgifterna om fångar och intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten gäller 1) placering i Brottspåföljdsmyndigheten och en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, 2) ordnande av övervakning och upprätthållande av säkerheten, 3) fullgörande av skyldigheten att delta och deltagande i annan verksamhet samt betalad brukspenning, sysselsättningspenning och lön samt de innehållningar som ska göras på den, 4) utbildning, arbetserfarenhet och social situation, 5) vilken arbets- och funktionsförmågan bedöms vara, planen för strafftiden samt andra bedömningar och planer som gjorts för placering i en viss verksamhet, 6) kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, inklusive brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation, 7) förberedelse för frigivning och frigivningsplanen, 8) disciplinära förseelser och påföljder, 9) rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt samt brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, 10) anmälan till målsäganden om att en fånge eller en intagen har frigivits eller avlägsnat sig från fängelset eller någon annan förvaringslokal samt om målsägandens begäran om detta och målsägandens kontaktinformation.

Säkerhetsregistret

Enligt 8 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten innehåller säkerhetsregistret uppgifter som behövs för förebyggande och utredning av kriminalitet som äger rum i fängelset, organiseras från fängelset eller utövas under fängelsetiden samt för upprätthållande av anstaltssäkerheten och som gäller personer som kan misstänkas 1) göra sig skyldiga eller ha gjort sig skyldiga till ett brott som kan leda till fängelse, eller 2) medverka eller ha medverkat till ett brott som kan leda till fängelse i mer än sex månader.

Säkerhetsregistret kan innehålla följande uppgifter om den registrerade: 1) uppgifter om grunden för observation, 2) adressuppgifter, 3) uppgifter om brevväxling, besök, telefonsamtal och övriga teleförbindelser, 4) uppgifter om otillåtna föremål och ämnen, 5) uppgifter om konton och transaktioner, 6) uppgifter om händelser i fängelset, tips om att någon gjort sig skyldig till brott eller om händelser som äventyrar säkerheten i fängelset eller övriga uppgifter om säkerheten, 7) uppgifter om företag, sammanslutningar eller andra organisationer som anknyter till

den registrerade, 8) uppgifter om kriminella organisationer, 9) uppgifter om personliga relationer, 10) uppgifter om fordon. Registret kan innehålla uppgifter också om andra sådana exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten samt om personer som har samband med sådana händelser. Sådana uppgifter om andra personer än fångar eller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål får föras in i registret, om det med fog kan misstänkas att personen gör sig skyldig till brott eller äventyrar säkerheten i fängelset.

Enligt lagens 13 § får uppgifterna i säkerhetsregistret behandlas endast av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som särskilt utsetts av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.

Säkerhetsregistret är ett register som tekniskt är skilt från Brottspåföljdsmyndighetens övriga informationssystem.

Enligt 31 § har den registrerade inte rätt till insyn i uppgifter i säkerhetsregistret. Den registrerade har inte heller rätt att få uppgifter, om huruvida han eller hon har registrerats i säkerhetsregistret. Dataombudsmannen får på begäran av den registrerade kontrollera att uppgifterna om den registrerade är lagenliga.

Enligt 34 § ska uppgifterna gallras ur säkerhetsregistret senast tio år efter den sista anteckningen.

Utlämnande av uppgifter till polisen och andra förundersökningsmyndigheter

I 29 § i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999, offentlighetslagen) om utlämnande av sekretessbelagda uppgifter till en annan myndighet. Enligt 1 punkten kan en myndighet till en annan myndighet lämna ut uppgifter ur sekretessbelagda handlingar, om det i lag särskilt tagits in uttryckliga bestämmelser om rätten att lämna ut eller att få uppgifter.

Enligt 14 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till polisen lämna ut specificerade uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott, gripande av en efterlyst person eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig.

Enligt 20 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna också till Tullen lämna ut uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott.

Enligt 21 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna också till Gränsbevakningsväsendet lämna ut uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för gränsbevakning, för att personer ska kunna påträffas eller för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från Gränsbevakningsväsendet som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig.

Brottspåföljdsmyndigheten får i enlighet med lagens 26 § trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och Gränsbevakningsväsendet som är nödvändiga för ändamål som motsvarar säkerhetsregistrets användningsändamål.

Gällande lagstiftning gör det inte möjligt för Brottspåföljdsmyndigheten att på eget initiativ lämna ut uppgifter annat än i sådana situationer som avses i 19 kap. i fängelselagen.

Enligt 4 kap. 2 § 1 mom. i polislagen har polisen oberoende av tystnadsplikten på begäran av en polisman som hör till befälet rätt att för tjänsteuppdrag avgiftsfritt få behövlig information och handlingar av myndigheter och sammanslutningar som tillsatts för att sköta offentliga uppgifter, om inte överlämnande av informationen eller handlingarna till polisen eller användning av informationen som bevis uttryckligen har förbjudits eller begränsats i lag.

Utlämnandet på eget initiativ av uppgifter inom socialvården och patientuppgifter utvidgades 2015. Ändringar gjordes i ett flertal lagar, bl.a. i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) och i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992). Bestämmelserna om myndigheternas tystnadsplikt ändrades så att myndigheterna och andra aktörer fick rätt att oberoende av skyldigheten att iaktta sekretess till polisen anmäla uppgifter som är nödvändiga för bedömningen av ett hot mot liv eller hälsa eller för förhindrande av en hotande gärning. I förarbetena till lagändringen (RP 333/2014 rd) konstateras det att informationsutbytet mellan myndigheterna enligt gällande bestämmelser i regel förutsätter att uppgifterna begärs av den myndighet som behöver dem. I princip kan myndigheterna och andra aktörer inte lämna ut uppgifter på eget initiativ. Utlämnandet av uppgifter på så sätt att en annan myndighet begär dem har visat sig vara ett problem vid förhindrandet och förebyggandet av våld. Ett vanligt problem är att polisen inte har kännedom om de uppgifter som en annan aktör har och kan således inte begära dem. I värsta fall leder situationen till att ett allvarligt våldsdåd hinner inträffa innan polisen får några uppgifter.

När det gäller utlämnande av uppgifter föreskrivs det i 24 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten att de uppgifter som avses i lagens 14—23 § kan lämnas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt. När det gäller säkerhetsregistret enligt 26 § finns det inte bestämmelser om att lämna uppgifter genom teknisk anslutning. Beslut om utlämnande av uppgifter enligt 14—23 § fattas av den personuppgiftsansvarige eller en av denne utsedd tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten. Det finns inte bestämmelser om vem det är som för säkerhetsregistrets del beslutar om utlämnandet.

Bestämmelser om informationsöverföring mellan myndigheter via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse finns i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019, informationshanteringslagen) som trädde i kraft den 1 januari 2020. Syftet med informationshanteringslagen är att den i egenskap av allmän lag ska minska behovet av att genom speciallagstiftning föreskriva om tekniska sätt att lämna ut uppgifter och göra det möjligt att avveckla särskilda bestämmelser. I informationshanteringslagen föreskrivs om möjligheten att öppna en elektronisk förbindelse eller ett tekniskt gränssnitt till en myndighets informationssystem.

1.2 Lagstiftningen i de nordiska länderna

1.2.1 Sverige

Rättigheten för brottspåföljdsmyndigheten i Sverige (Kriminalvården) att behandla uppgifter om en fånge baserar sig på den svenska offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Brottspåföljdsmyndighetens bestämmelser om behandling av uppgifter inom myndighetens verksamhetsområde reviderades 2018 i enlighet med Europeiska unionens dataskyddslagstiftning.

Enligt brottsdatalagen (2018:1177) har brottspåföljdsmyndigheten rätt att behandla personuppgifter endast om det är nödvändigt för att en behörig myndighet ska kunna utföra sin uppgift att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet, utreda eller lagföra brott, verkställa straffrättsliga påföljder eller upprätthålla allmän ordning och säkerhet.

Brottspåföljdsmyndigheten får i sitt säkerhetsregister behandla uppgifter i anslutning till säkerhet, i syfte att förhindra, förebygga eller upptäcka brott och säkerställa anstaltsordningen samt för annan verksamhet som brottspåföljdsmyndigheten bedriver (lag om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område (2018:1699).

Den rättsliga utgångspunkten för brottspåföljdsmyndighetens behandling av personuppgifter är att uppgifter får behandlas bara så länge som det är nödvändigt för att verkställa häktning eller straffrättsliga påföljder, förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller för att biträda andra myndigheter i de situationer som anges i lag, eller för att fullgöra förpliktelser som följer av internationella åtaganden.

Brottspåföljdsmyndigheten för ett säkerhetsregister och har där rätt att behandla uppgifter i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brott i häkten, i brottspåföljdsmyndighetens vårdanstalter och i annan verksamhet där straff verkställs. I säkerhetsregistret får också behandlas uppgifter för att säkerställa ordningen i häkten, brottspåföljdsmyndighetens enheter och i annan verksamhet som brottspåföljdsmyndigheten har (förordning om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område (2018:1746)).

Enligt speciallagstiftningen är brottspåföljdsmyndigheten dessutom skyldig att i de fall som anges i lagen lämna uppgifter bl.a. om en persons brottsliga bakgrund eller om när verkställigheten av ett straff har inletts eller avslutats och om verkställighet i en anstalt utanför fängelset. Uppgifterna ska lämnas till personalavdelningen för totalförsvaret (Totalförsvarets rekryteringsmyndighet), den nationella försäkringsmyndigheten (Försäkringskassan), polisen, skyddspolisen (Säkerhetspolisen), pensionsmyndigheten och tullmyndigheten (förordning om viss underrättelseskyldighet för Kriminalvården (2018:1747)).

Brottspåföljdsmyndigheten är också skyldig att samarbeta och lämna ut uppgifter till en annan myndighet för att bekämpa organiserad brottslighet (lag om uppgiftsskyldighet vid samverkan mot viss organiserad brottslighet (2016:774)). Syftet med lagen är att förebygga, förhindra eller upptäcka organiserad brottslighet som är av allvarlig eller omfattande karaktär och bedrivs i organiserad form eller systematiskt av en grupp individer. Enligt lagen ska en myndighet trots sekretess lämna ut uppgifter till en annan myndighet om det behövs för den mottagande myndighetens verksamhet. Uppgifter ska dock inte lämnas om det intresse som sekretessen ska skydda har företräde framför intresset av att uppgiften lämnas ut.

Behandlingen av uppgifterna har begränsats så att endast sådana tjänstemän som behöver uppgifterna för att sköta sina tjänsteuppdrag har tillgång till registren.

I Sverige bygger utlämnandet av uppgifterna på offentlighets- och sekretesslagen. Enligt huvudregeln är personuppgifter sekretessbelagda, men i lagen ingår flera undantag och också skyldigheter för myndigheterna att på eget initiativ lämna uppgifter till andra myndigheters förfogande. Sekretessbelagda uppgifter kan lämnas till andra myndigheter om det är uppenbart att nyttan av att lämna ut uppgifter är större än det intresse som sekretessen ska skydda. Detta innebär att myndigheterna i dessa fall har rätt och skyldighet att utbyta information trots sekretessbestämmelserna.

Polismyndigheterna, skyddspolisen, Ekobrottsmyndigheten och åklagarmyndigheten kan beviljas direktåtkomst till säkerhetsregistret, om det är fråga om sådant förebyggande, förhindrande och upptäckande av brott i fängelse eller i häkte som avses i brottsdatalagen (lag om kriminalvårdens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område).

Den svenska brottspåföljdsmyndigheten deltar regelbundet i underrättelsemöten där exempelvis en polismyndighet till en annan myndighet kan lämna ut uppgifter eller handlingar som den fått. Informationsutbytet bygger på respektive myndighets egna bestämmelser.

Brottspåföljdsmyndigheten har inte förundersökningsbefogenheter och därmed t.ex. inte behörighet att använda hemlig teleavlyssning enligt tvångsmedelslagen.

Från och med 2008 samarbetar nio myndigheter, inklusive brottspåföljdsmyndigheten, i samverkansrådet för att bekämpa grov organiserad brottslighet. I fokus för samarbetet ligger arbetet mot terrorism och penningtvätt samt förebyggandet av brottlighet mot välfärdsstaten. För att främja samarbetet och fatta beslut om de nationella riktlinjerna har samarbetsrådet ett s.k. operativt råd (operativa rådet), som består av representanter för skyddspolisen, polismyndigheterna, åklagarmyndigheten, myndigheten för ekonomisk brottslighet, skattemyndigheten, brottspåföljdsmyndigheten, utsökningsmyndigheten, gränsbevakningen, tullmyndigheten, försäkringsmyndigheten, migrationsmyndigheten och arbetskraftsmyndigheten. När det gäller denna verksamhet samarbetar brottspåföljdsmyndigheten kontinuerligt med de andra myndigheterna. Det är fråga om ett strukturellt samarbete som bygger på regeringens vilja, men som det inte finns någon författningsgrund för.

1.2.2 Island

Den isländska lagstiftningen innehåller inte någon fullständig förteckning över vilka uppgifter i anslutning till fängelsesäkerheten som den isländska brottspåföljdsmyndigheten får behandla. Enligt huvudregeln har brottspåföljdsmyndigheten eller fängelset rätt att behandla en fånges personuppgifter, inklusive känsliga uppgifter, i den omfattning som kan anses vara nödvändig med tanke på anstaltens verksamhet (Lög um fullnustu refsinga, 15/2016).

Brottspåföljdsmyndigheten har på begäran rätt att till polisen för förundersökning lämna uppgifter om fången. Brottspåföljdsmyndigheten har också rätt att på eget initiativ lämna uppgifter om fången, om det finns skäl att misstänka brott.

Brottspåföljdsmyndigheten och polisen samarbetar i olika former. Brottspåföljdsmyndigheten har enligt lagen om verkställighet av straff tillgång till det nationella polisregistret. Brottspåföljdsmyndigheten sänder med tillstånd av dataskyddsmyndigheten till polisen för registrering i det nationella polisregistret en förteckning över alla fångar som avtjänar eller väntar på verkställighet av fängelsestraff, eller som är villkorligt frigivna och uppgifter om övervakningen av dem. Polisen sänder brottspåföljdsmyndigheten regelbundet en förteckning över sådana medlemmar i kriminella sammanslutningar som polisen känner till. Detta samarbete bygger på

praxis och är inte lagstadgat. Det har diskuterats om ett eventuellt mer omfattande samarbete mellan brottspåföljdsmyndigheten och polisen, men det existerar inte för närvarande.

1.2.3 Norge

I den norska lagen om verkställigheten av straff (straffegjennomføringsloven) finns omfattande bestämmelser om behandlingen av uppgifter vid den norska brottspåföljdsmyndigheten (Kriminalomsorgen). I Norge har det dock inte på lagnivå definierats närmare vem som inom myndigheten är behörig att behandla uppgifterna.

Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att behandla personuppgifter som är nödvändiga för planeringen av straff och tvångsmedel och för administreringen och genomförandet av dem samt för att upprätthålla ordning och säkerhet. Personuppgifterna kan behandlas också för att säkerställa att fångarna och de dömda har tillfredsställande förhållanden under verkställigheten av straffet och för att trygga en sådan strafftid som bidrar till att motverka ny kriminalitet.

Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att utöver de dömdas och fångarnas personuppgifter också behandla personuppgifter som gäller sådana personer som har varit i kontakt med de dömda och med andra fångar eller som har försökt få kontakt med dem.

Det föreskrivs särskilt om den behandling av personuppgifter och det informationsutbyte som sker mellan brottspåföljdsmyndigheten, polisen och åklagarmyndigheten. För att säkerställa informationsutbytet finns det bestämmelser om ett särskilt informationssystem, det s.k. Infoflyt-systemet (straffegjennomføringsloven).

Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att behandla de dömdas och fångarnas personuppgifter i Infoflyt-systemet om det är nödvändigt a) för att förebygga fara för flykt eller förhindra flykt vid bedömning av fara för flykt, b) för att förebygga och hindra att någon utanför fängelset hjälper fången att fly, c) för att förebygga och hindra att någon blir tagen som gisslan, d) för att förebygga och förhindra organiserad brottslighet, terrorism, våldsam extremism eller annan allvarlig brottslighet när häktning, straff eller annan straffrättslig påföljd verkställs eller e) för att säkerställa säkerheten för fångar och dömda och andra personer som behöver särskilt skydd.

Det finns bedömningskriterier för när uppgifter får behandlas i Infoflyt-systemet. Till kriterierna hör bl.a. brottstyp, hur allvarligt brottet är, straffets längd, gärningsmannens brottshistoria och tidigare straffverkställighet. Behandlingen av informationen ska alltid vara nödvändig.

Om en fånge eller dömd har registrerats i Infoflyt-systemet har brottspåföljdsmyndigheten rätt att också behandla personuppgifter som gäller personer som besöker fången, personer som per telefon eller brev står i kontakt med fången, fångens familjemedlemmar, vänner, bekanta och andra som försöker komma i kontakt med fången eller den dömde eller med vilka fången försöker få kontakt. Brottspåföljdsmyndigheten kan också behandla andra personuppgifter än de ovannämnda, om det är nödvändigt för att säkerställa säkerheten för personen i fråga eller för fången eller den dömde eller för någon annan person som behöver särskilt skydd.

Brottspåföljdsmyndigheten är skyldig att meddela de berörda personerna om registreringen av personuppgifterna i Infoflyt-systemet och också om att de registrerade uppgifterna kan lämnas till polis eller åklagare. Det är möjligt att avstå från att meddela, om det är nödvändigt för att trygga de fastställda syftena med Infoflyt-systemet eller för att trygga den nationella eller of-

fentliga säkerheten, om uppgifterna har erhållits av polisens säkerhetstjänst eller om den registrerade inte är fånge eller dömd och det inte finns uppgifter om honom eller henne i Infoflyt-systemet.

En person som är registrerad i Infoflyt-systemet har rätt att på begäran få information om vilka uppgifter om honom eller henne som har samlats in i registret och om huruvida uppgifterna har lämnats till polis eller åklagare. Rätten att få information kan dock förvägras om det är nödvändigt för att trygga syftena med Infoflyt-systemet eller för att trygga nationell eller offentlig säkerhet eller om uppgifterna har erhållits av polisens säkerhetstjänst.

Brottspåföljdsmyndigheten får trots sekretessbestämmelserna lämna ut uppgifter ur Infoflyt-systemet till polisen eller åklagaren, om det är nödvändigt för att trygga syftena med Infoflyt-systemet eller för att polisen ska kunna göra en riskanalys av den registrerade. I sådana fall sker utlämnandet av uppgifter på brottspåföljdsmyndighetens eget initiativ.

Dataombudsmannen (Datatilsynet) övervakar användningen av Infoflyt-systemet och granskar på begäran av den registrerade att de registrerade uppgifterna är korrekta. Detta gäller dock inte uppgifter ur polisens säkerhetsregister. Dataombudsmannen får inte heller lämna sådana uppgifter ur registret som brottspåföljdsmyndigheten eller polisen enligt lag har antecknat som uppgifter som inte ska lämnas till den registrerades.

Genom förordning får det föreskrivas om bl.a. samarbete med polisen, informationsskyldighet, behandling av fel, möjligheter att lämna in klagomål, lagring av uppgifter, övervakning och informationssäkerhet. Det har inte ännu utfärdats någon förordning som preciserar lagen, men brottspåföljdsmyndigheten har publicerat två cirkulär om Infoflyt-systemet som gäller behandlingen av ärenden i Infoflyt-systemet, bl.a. tystnadsplikten och utbytet av uppgifter mellan brottspåföljdsmyndigheten och polisen eller åklagarmyndigheten.

1.2.4 Danmark

I Danmark föreskrivs det i lagen om myndigheternas behandling av personuppgifter (retshåndhaevelsesloven), som är en allmän lag, om myndigheternas, inklusive brottspåföljdsmyndighetens (Kriminalforsorgen) rätt att behandla personuppgifter.

Bestämmelser om behandlingen av uppgifter om fångar vid den danska brottspåföljdsmyndigheten finns i den danska lagen om verkställighet av straff (straffuldbyrdelsesloven). I Danmark har det inte på lagnivå definierats närmare vem som inom myndigheten är behörig att behandla uppgifterna. Bestämmelserna om behandlingen av uppgifter vid brottspåföljdsmyndigheten reviderades nyligen och ändringarna trädde i kraft i februari 2019.

Brottspåföljdsmyndigheten har rätt att samla in, behandla och lämna ut uppgifter till en annan myndighet om fångar eller personer med vilka fången har varit i kontakt. Förutsättningen är att detta krävs för säkerheten och ordningen i fängelset eller för brottspåföljdsmyndighetens eller någon annan myndighets verksamhet för att förebygga radikalisering och extremism eller avvärja brott. Justitieministeriet kan meddela närmare föreskrifter om brottspåföljdsmyndighetens verksamhet (66 b §).

Enligt förarbetena till lagen har brottspåföljdsmyndigheten rätt att på eget initiativ inleda underrättelseverksamhet vars syfte är att till andra myndigheter, inklusive centralkriminalpolisen (Rigspolitiet) och polisens underrättelsetjänst (politiets efterretningstjeneste, PET) samla uppgifter om fångarna, Insamlingen av uppgifter ska dock hålla sig inom gränserna för lagen om

verkställighet av straff och det får inte riktas sådana åtgärder mot fångar eller personer som fångarna har kontakt med som inte föreskrivits i lag. Insamlingen av uppgifter från inte heller vara mer omfattande än det föreskrivs i lagen om behandling av myndigheternas personuppgifter.

Fängelsepersonalen eller någon annan har inte rätt att använda uppgifterna för att undersöka brott som den häktade har begått före häktningen (774 § i straffprocesslagen, retsplejeloven). Uppgifterna får dock vid behov användas för utredning av brott som begåtts under häktningen.

Brottspåföljdsmyndigheten har ett nära samarbete med den danska centralkriminalpolisen och polisens underrättelsetjänst. Samarbetet gäller både säkerhetsfrågor på ett allmänt plan och enskilda fångar och uppgifter om dem. Brottspåföljdsmyndigheten strävar efter att stärka säkerheten bl.a. genom att i framtiden, för att förbättra samarbetet, utse en polisman som arbetar i brottspåföljdsmyndighetens utrymmen. Det finns dock inga bestämmelser om detta.

1.3 Bedömning av nuläget

1.3.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet

Utredning av brott

Riksdagens grundlagsutskott har tagit ställning till att uppgifter och befogenheter som hör till polisen anvisas andra myndigheter. Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande GrUU 67/2016 rd konstaterat att uppgiften att upprätthålla allmän ordning och säkerhet och att förebygga brott har genom lagstiftningen anvisats polisen. Det är i regel exceptionellt och kräver särskilda grunder för att uppgifter och befogenheter som hör till polisen anvisas andra myndigheter. Grundlagsutskottet har i tidigare utlåtanden påpekat att ett lagfäst bemyndigande för en annan myndighet än polisen att göra intrång i de grundläggande fri- och rättigheterna inte utan vidare är förenligt med det nödvändighetskrav som ingår i förutsättningarna (se GrUU 10/2016 rd, s 3, GrUU 49/2014 rd, s. 2/I, GrUU 37/2002 rd, s. 1—2 och GrUU 2/1996 rd, s. 3/I). Utskottet har framhållit att polisen har särskilt utbildning för och erfarenhet av att använda de befogenheter som anknyter till inskränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Europeiska kommittén mot tortyr och omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CPT) har i flera av sina rapporter om häktning betonat skillnaden mellan brottsutredning och verkställighet av straff. I CPT:s ställningstaganden har det av hävd ansetts att utredning av brott och förvaring av frihetsberövade ska ske separat från varandra (t.ex. CPT/Inf (2017)5-part, CPT/lnf (2015)25, CPT/Inf (2009)5, CPT/lnf(2004)20).

Brottspåföljdsmyndigheten har inte behörighet att utöva de befogenheter som föreskrivs i förundersökningslagen, tvångsmedelslagen eller polislagen. Användningen av Brottspåföljdsmyndighetens övervaknings- och granskningsbefogenheter och de uppgifter som med hjälp av dem samlas in ska hänföra sig till utförande av de uppgifter som föreskrivs i lagen om Brottspåföljdsmyndigheten (953/2009), fängelselagen, häktningslagen och lagen om verkställighet av samhällspåföljder.

Eftersom Brottspåföljdsmyndigheten inte är en förundersökningsmyndighet kan inte dess befogenheter grunda sig på utredning av brott. Det är därför motiverat att ändra de bestämmelser om

Brottspåföljdsmyndighetens befogenheter och om förutsättningarna för behandling av säkerhetsregistrets uppgifter som närmare behandlas i 1.1. så att utredning av brott som en förutsättning för åtgärderna stryks.

Teknisk övervakning i fängelset

I 16 kap. 1 § i fängelselagen föreskrivs allmänt om övervakningen av fångar och de lokaler som står till fångarnas förfogande. I praktiken övervakas en stor del av fängelseutrymmena genom kameraövervakning. Övervakningen har genomförts med stöd av den allmänna bestämmelsen i 16 kap. 1 §. I fängelselagen finns närmare bestämmelser endast om teknisk övervakning i samband med besök, observation och observation i isolering. Bestämmelsen i 16 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet kan också tillämpas på kameraövervakning i fängelser till den del som övervakningen gäller arbetstagarna. Bestämmelsen har dock inte utarbetats med tanke på den övervakning som säkerheten i fängelset kräver.

Det är därför motiverat att i fängelselagen föreskriva noggrannare än för närvarande under vilka förutsättningar och i vilka utrymmen teknisk övervakning kan användas.

Övervakning av fångarnas användning av pengar

Det finns inga bestämmelser om övervakningen av användningen av betalkort. Enbart det faktum att det betalkort som fångarna använder är godkänt av Brottspåföljdsmyndigheten leder inte till att Brottspåföljdsmyndigheten har behörighet att övervaka användningen av betalkortet. Efter det att användningen av kontanter upphörde har det vid Brottspåföljdsmyndigheten ansetts nödvändigt att övervaka användningen av betalkortskonton för att säkerställa att betalkortskontona inte kan användas för brottslig verksamhet.

I fängelserna har man exempelvis upptäckt fall där det på fångarnas konton under en viss tidsperiod har skett betydande penningöverföringar i form av små gireringar. Det verkar uppenbart att det i dessa fall har varit fråga om narkotikahandel i fängelset.

En bestämmelse som möjliggör uppföljning av penningrörelsen på betalkortskontona är motiverad i och med att det inte med hjälp av Brottspåföljdsmyndighetens system med betalkort är möjligt att begå brott med anknytning till penningtvätt eller narkotikahandel. Den övervakning av systemet och dess penningrörelse som sker på uppdrag av den som utfärdar betalkortet fokuserar på de skyldigheter som betalningsinstituten har i samband med penningtvätt och terrorism. Den som utfärdar betalkort är skyldig att övervaka användningen av betalkortet i syfte att upptäcka ovanliga transaktioner och penningflöden. Betalningsinstitutet övervakar dock inte användningen av korten för att upprätthålla säkerheten i fängelset. Det är skäl att bedöma om Brottspåföljdsmyndigheten bör ges denna övervakningsbefogenhet.

Efterlysning

Varken i fängelselagen eller häktningslagen finns bestämmelser om efterlysning av en fånge eller häktad, om han eller hon rymmer eller annars utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset, även om det ofta i dessa situationer i praktiken är nödvändigt att efterlysa fången eller den häktade. Till andra delar har man i de lagar som gäller verkställighet av påföljder strävat efter att på ett heltäckande sätt reglera situationer där Brottspåföljdsmyndigheten kan utfärda en efterlysning. Det är motiverat att precisera regleringen.

Förteckning över tillsynsmyndigheter

I statsrådets förordning om fängelse finns bestämmelser om att fångarna ska ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets verksamhet. I fängelselagen finns dock inte bemyndigande att utfärda en förordning med bestämmelser om detta.

Användning av fängelsets egendom

Det finns inte för närvarande särskilda bestämmelser om att förvägra fångar att använda den egendom som Brottspåföljdsmyndigheten har ställt till fångarnas förfogande. Bestämmelsen i 9 kap. 1 § i fängelselagen om förvägran av innehav av personlig egendom är inte direkt tillämplig på den egendom som ställs till fångarnas förfogande. I regeringens proposition till riksdagen med förslag till ändring av fängelselagen, häktningslagen och lagen om verkställighet av samhällspåföljder (RP 263/2016 rd) ändrades bestämmelserna så att betalkort som godkänts av Brottspåföljdsmyndigheten kan ges i fångarnas besittning. I motiveringen till propositionen hänvisades det till förvägran av innehav av betalkort med stöd av 9 kap. 1 § i fängelselagen.

Vid behandlingen av regeringspropositionen ansåg lagutskottet i sitt betänkande (LaUB 4/2017 rd) att de föreslagna bestämmelserna om att förvägra innehav av betalkort var otydliga. Utskottet fäste också uppmärksamhet vid att dessa situationer också kan gälla annan egendom som fängelset ger i en fånges besittning än betalkort. Frågan bör därför bedömas i ett bredare perspektiv än bara för betalkortens del. Utskottet ansåg följaktligen att det inte var vare sig motiverat eller lämpligt att i samband med riksdagsbehandlingen av den då aktuella propositionen ta in särskilda bestämmelser om förvägran av betalkort i fängelselagen och häktningslagen, utan frågan borde vid behov bedömas separat i ett bredare perspektiv.

Riksdagens biträdande justitieombudsman har i sitt avgörande EOAK/252/2018 på samma sätt som lagutskottet fäst uppmärksamhet vid flertydigheten när det gäller bestämmelserna om innehav av betalkort. Biträdande justitieombudsmannen ansåg att det är oklart om bestämmelserna om förvägran av innehav av egendom kan tillämpas på innehav av betalkort. Biträdande justitieombudsmannen ansåg det motiverat och behövligt att bedöma behovet av att ändra lagstiftningen till den del det är fråga om att till fångarnas förfogande överlämna egendom, inklusive betalkort, som tillhör Brottspåföljdsmyndigheten.

Utifrån lagutskottets och biträdande justitieombudsmannens ställningstaganden finns det skäl att bedöma om bestämmelserna om den egendom som ställs till fångarnas förfogande är tillräckligt exakta.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

Det är motiverat att ändra 19 kap. 1 § i fängelselagen så att det i paragrafen samlas alla de omständigheter enligt 1 och 2 § som ska eller kan anmälas till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet eller till åklagaren. Det är motiverat att till bestämmelsen utöver polisen foga andra förundersökningsmyndigheter.

Med tanke på säkerheten i fängelset och i samhället och med tanke på förebyggandet av brott är det motiverat att till paragrafen också foga ett nytt 3 mom. om Brottspåföljdsmyndighetens rätt att meddela uppgifter som kommit fram i samband med skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och som gäller händelser eller personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Det är fråga om anmälningar till polisen, andra förundersöknings-

myndigheter eller åklagaren om iakttagelser av händelser eller personer som Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän gör inom ramen för sina befogenheter och uppgifter. Propositionen innehåller förslag till införande av dessa uppgifter i det övervaknings- och verksamhetsregister som avses i 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten.

1.3.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna

I lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet föreskrivs hur myndigheterna ska samarbeta i fråga om myndigheternas lagbestämda uppgifter. Det var tidigare möjligt att ge tjänstemännen vid Brottspåföljdsmyndigheten s.k. särskilda polisbefogenheter som möjliggjorde samarbete med PTG-myndigheterna vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet. I och med revideringen av polislagen har detta från ingången av 2017 inte längre varit möjligt. Samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna i syfte att förhindra kriminalitet under fängelsetiden har efter att de särskilda polisbefogenheterna slopades byggt på bestämmelserna om utlämnande av uppgifter enligt lagarna om behandling av personuppgifter och på handräckning.

Den rättsliga grunden för ordnandet av samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen har visat sig vara oklar och bristfällig efter att de särskilda polisbefogenheterna slopades. Det är nödvändigt att bedöma den nuvarande regleringens tillräcklighet och omfattning.

1.3.3 Brottspåföljdsmyndighetens bestämmelser om behandling av personuppgifter

Övervaknings- och verksamhetsregistret

Utifrån gällande bestämmelser är det i viss mån oklart vilka uppgifter i anslutning till upprätthållandet av anstaltssäkerheten som kan antecknas i övervaknings- och verksamhetsregistret enligt 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten. Med tanke på säkerheten i fängelset borde det vara möjligt att anteckna uppgifter om händelser eller personer som kan bedömas ha samband med upprätthållandet av anstaltsordningen eller säkerheten också i sådana fall när uppgifterna inte uppfyller villkoren för registrering i säkerhetsregistret (8 §).

Säkerhetsregistret

Den allmänna dataskyddslagstiftningen inom Europeiska unionen har ändrats, och också lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet har ändrats. Det är motiverat att till följd av ändringarna granska bestämmelserna om Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister.

När det gäller villkoren för behandlingen av personuppgifter motsvarar bestämmelserna om säkerhetsregistret bestämmelserna om informationssystemet för misstänkta i polisens personuppgiftslag som upphävts. Till följd av Europeiska unionens dataskyddslagstiftning och reformen av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet är det motiverat att också i fråga om Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister bedöma tröskeln för behandling och datainnehållet.

Polisen kan behandla personuppgifter för att sköta uppgifter som hänför sig till förebyggande och avslöjande av brott i enlighet med 7 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Uppgifterna ska gälla personer som med fog kan misstänkas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enlig lag är fängelse.

Förvaltningsutskottet har i sitt betänkande om ändring av polisens personuppgiftslag (FvUB 16/2014 rd) konstaterat att när uppgifter om en person förs in i registret över misstänkta måste kriterierna uppfyllas, det vill säga att personen kan misstänkas göra sig eller ha gjort sig skyldig, alternativt medverka eller ha medverkat till ett brott. Att det inte är så enkelt att tillämpa bestämmelserna om registret över misstänkta framgår enligt förvaltningsutskottet av att registret inte bara innehåller uppgifter om misstänkta personer som har gjort sig skyldiga eller har medverkat till ett brott som nämns i bestämmelsen, utan också uppgifter om ett sådant brott som personerna kan göra sig skyldiga eller medverka till i framtiden. Enligt utskottet är det uppenbart att misstanken i sådana fall måste grunda sig på konkreta iakttagelser som ger anledning att sluta sig till att personen kommer att handla så att kravet "skäl att misstänka" uppfylls på ett godtagbart sätt. Att bedöma hur en person kommer att bete sig i framtiden är kopplat till en så osäker slutledningskedja att risken för felbedömning är mycket stor. I sitt betänkande (FvUB 39/2018 rd) om regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet och till vissa lagar som har samband med den (RP 242/2018 rd) har förvaltningsutskottet också hänvisat till detta.

Enligt paragrafen om säkerhetsregistret innehåller registret bl.a. sådana uppgifter som behövs för utredning av brott. I avsnitt 1.1. ovan har det förts fram att utredning av brott inte hör till Brottspåföljdsmyndighetens behörighet. Den gällande bestämmelsen är också oklar i fråga om vad som avses med registrering av grunden för observation, eftersom Brottspåföljdsmyndighetens behörighet inte omfattar observation av en person i syfte att inhämta information. När det gäller registreringen av enskilda uppgifter ska villkoren för införande av uppgifterna i säkerhetsregistret bedömas utifrån Brottspåföljdsmyndighetens lagstadgade uppgifter och behörighetsbestämmelser. Det är också skäl att sträva efter att klargöra det rådande läget i fråga om när uppgifter är sådana att de ska införas i övervaknings- och verksamhetsregistret och när de ska antecknas i säkerhetsregistret samt när uppgifter kan antecknas i båda registren.

I sitt avgörande EOAK 2474/2016 har riksdagens biträdande justitieombudsman också fäst uppmärksamhet vid datainnehållet i säkerhetsregistret där det konstateras att man vid införande av uppgifterna eventuellt inte alltid har hållit sig till sådana exceptionella uppgifter och uppgifter om händelser som allvarligt hotar anstaltsordningen för vilka registret har inrättats.

Utlämnande av uppgifter till polisen och andra förundersökningsmyndigheter

Enligt offentlighetslagen och andra uttryckliga bestämmelser om utlämnande av uppgifter förutsätter utbytet av information mellan myndigheter i regel att uppgifterna begärs av den myndighet som behöver dem och uppgifterna kan i princip inte lämnas ut på eget initiativ.

Gällande lagstiftning gör det inte möjligt för Brottspåföljdsmyndigheten att på eget initiativ lämna polisen uppgifter annat än i sådana situationer som avses i 19 kap. i fängelselagen. I synnerhet utlämnande av uppgifter ur Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister har vållat problem vid utbytet av uppgifter. Även i fråga om andra uppgifter än de som antecknats i säkerhetsregistret har det i praktiken visat sig vara problematiskt när Brottspåföljdsmyndigheten har uppgifter som polisen borde delges, men polisen inte känner till att Brottspåföljdsmyndigheten har uppgifterna och därför inte kan fråga efter dem. Det ska vara möjligt att effektivt ingripa i brottslig verksamhet och i verksamhet som äventyrar fängelsesäkerheten genom att förebygga sådan verksamhet i fängelset och genom att föra dessa fall till polisen för behandling.

Teknisk anslutning

I 24 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten föreskrivs det att de uppgifter som avses i lagens 14—23 § kan lämnas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt. För säkerhetsregistrets del finns det inte bestämmelser om utlämnande av uppgifter med hjälp av en teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt. Det finns inte heller bestämmelser om vem det är som för säkerhetsregistrets del beslutar om utlämnandet.

Bestämmelser om utlämnande av information mellan myndigheter via tekniska gränssnitt och elektroniska förbindelser och kontroll av användarrättigheter för informationssystem finns i informationshanteringslagen. Syftet med informationshanteringslagen har varit att minska behovet av att genom speciallagstiftning föreskriva om tekniska sätt att lämna ut uppgifter och att göra det möjligt att avveckla särskilda bestämmelser. Bestämmelsen i 24 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten om att de uppgifter som avses i lagens 14—23 § kan lämnas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt är onödig, eftersom bestämmelserna i informationshanteringslagen om teknisk anslutning till alla delar också gäller Brottspåföljdsmyndighetens alla personregister. Det är därför inte motiverat att föreskriva om teknisk anslutning i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten. Om rätten att lämna ut eller ta del av uppgifter ska det däremot fortsättningsvis föreskrivas separat i offentlighetslagen eller i speciallagstiftning.

2 Målsättning och de viktigaste förslagen

2.1 Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas uppgifter och behörighet

2.1.1 Utredning av brott

Som det konstateras i avsnitt 1.1 hör utredning av brott till polisens och de andra förundersökningsmyndigheternas behörighet. För att förtydliga uppgiftsfördelningen mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna stryks utredning av brott ur behörighetsbestämmelserna, som har behandlats närmare i det ovannämnda avsnittet. Det är motiverat att precisera övervaknings- och granskningsbefogenheterna enligt fängelselagen och häktningslagen så att de motsvarar uppgiftsfördelningen mellan myndigheterna och Brottspåföljdsmyndighetens lagstadgade uppgifter.

Enligt 16 kap. 6 § i fängelselagen och 11 kap. 6 § i häktningslagen kan kroppsbesiktning också göras för utredning av ett brott. Propositionen innehåller dock inte förslag till ändring av dessa bestämmelser, eftersom det i förarbetena till fängelselagen och häktningslagen har hänvisats till en motsvarighet till det som föreskrivs i tvångsmedelslagen när det gäller bestämmelserna om kroppsbesiktning (RP 263/2004 rd, s. 196). Det kan därmed till denna del fortfarande anses motiverat med utredning av brott som grund för en åtgärd.

2.1.2 Teknisk övervakning i fängelset

I fängelselagen föreslås nya bestämmelser om den tekniska övervakningen i fängelselokalerna. Bestämmelserna behövs, eftersom en stor del av fängelselokalerna övervakas tekniskt. För närvarande saknas det dock i lagen exakta bestämmelser om teknisk övervakning. Kameraövervakning är nödvändig för att upprätthålla fängelsesäkerheten. Med stöd av den föreslagna bestämmelsen ska fängelseområdet och fängelselokalerna kunna övervakas med hjälp av tekniska anordningar som förmedlar och upptar bilder. Enligt bestämmelsen ska exempelvis celler och

toaletter inte omfattas av kameraövervakningen. Begränsningen är motiverad med tanke på tryggandet av fångarnas integritetsskydd.

Motsvarande ändringar ska göras i häktningslagen.

2.1.3 Övervakning av fångarnas användning av pengar

Det finns inte bestämmelser om övervakningen av de betalkort administrerade av Brottspåföljdsmyndigheten som fångarna och de häktade har till sitt förfogande. Övervakningsbehörigheten för den som utfärdar betalkort gäller närmast penningtvätt och förhindrande av finansiering av terrorism. Övervakningen av betalkortskontona för att förhindra bl.a. narkotikahandel i fängelset eller påtryckning av andra fångar är nödvändig för att säkerställa att betalkort godkända av Brottspåföljdsmyndigheten inte kan användas för brottslig verksamhet eller för att äventyra säkerheten i fängelset. Det föreslås därför att det till fängelselagen och häktningslagen fogas bestämmelser som möjliggör övervakning av betalkortskonton.

Den automatiserade allmänna övervakningen av avvikelser på ett betalkortskonto ska enbart grunda sig på antalet betalningstransaktioner eller på tillgångarnas värde. Det är fråga om faktisk förvaltningsverksamhet. Det ska vara möjligt att övervaka antalet betaltransaktioner och förmögenhetsvärdena på ett betalkort genom övervakning av betalningsrörelser som avviker från sedvanlig betalningsrörelse. Uppgifter som gör det möjligt att identifiera personer ska inte användas vid övervakningen.

Det ska vara möjligt att fatta beslut om övervakning av uppgifter på en enskild fånges betalkortskonto på basis av eventuella observationer genom allmän massövervakning eller om det behövs av någon annan anledning. Andra anledningar kan bli aktuella på grund av åtgärder från förundersökningsmyndigheternas sida.

Brottspåföljdsmyndighetens övervakningsbehörighet ska gälla endast sådana betalkort som Brottspåföljdsmyndigheten har godkänt. Det föreslås inte någon behörighet för Brottspåföljdsmyndigheten att övervaka fångarnas övriga penningrörelser.

I 20 kap. i fängelselagen finns bestämmelser om förbud mot att söka ändring i beslut som gäller läsning och kopiering av brev eller avlyssning och inspelning av telefonsamtal. Det beror på att övervakningen av korrespondens och användningen av telefon ger myndigheten omfattande prövningsrätt där säkerhetsaspekterna har stor betydelse (RP 45/2014 rd). Detsamma gäller också övervakningen av användningen av betalkortskonton. Förbudet mot att söka ändring är därmed motiverat också med tanke på det beslut som gäller övervakningen av betalkort. Vid en allmän massbaserad övervakning av betalkort, t.ex. granskning av brev, är det fråga om faktiskt förvaltningsverksamhet inte om ett beslut som skapar rättigheter eller skyldigheter.

Det föreslås också att det till lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten fogas en ny 29 a § som gör det möjligt att för övervakningen få uppgifter av det betalningsinstitut som beviljar betalkort och från det betalningsinstitut som förmedlar betalningar.

2.1.4 Efterlysning

Det föreslås att det till fängelselagen och häktningslagen fogas bestämmelser om efterlysning, om fången eller den häktade rymmer eller annars utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset. Lagstiftningen är för närvarande bristfällig, eftersom det inte finns bestämmelser om efterlysning i dessa situationer. Bestämmelsen förtydligar bestämmelserna om efterlysning.

Beslutanderätten har den verkställighetsansvarige tjänstemannen, som vid andra typer av efterlysning. Det föreslås också att fängelselagen ska ändras så att en jourhavande tjänsteman inom brottspåföljdsregionen ska ha behörighet att utfärda en efterlysning i brådskande fall. Detta är motiverat, eftersom efterlysningarna ofta inträffar utanför tjänstetid då den verkställighetsansvarige tjänstemannen inte nödvändigtvis kan nås.

2.1.5 Förteckning över tillsynsmyndigheter

Det föreslås att det till fängelselagen och häktningslagen fogas bestämmelser om att fångarna och de häktade ska ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelsets verksamhet. För närvarande ingår bestämmelserna i en statsrådsförordning, men i lagen finns inget bemyndigande att utfärda en förordning om detta. Det är motiverat att föreskriva om detta i lag, och därför överförs bestämmelserna till fängelselagen och häktningslagen.

2.1.6 Användning av fängelsets egendom

Fångarna får till sitt förfogande den egendom som fängelset ger och som beskrivs i avsnittet Nuläge. Bestämmelsen i 9 kap. 1 § i fängelselagen om förvägran av innehav av egendom är inte tillämplig på den egendom som fängelset ger. I praktiken behöver användningen av den egendom som ställts till fångens förfogande inte över huvud taget förvägras, utan fångarna får i enlighet med lag till sitt förfogande exempelvis möbler till cellen och kläder. Redskap som behövs vid sysselsättning eller fritidssysselsättning får fången använda när han eller hon deltar i sysselsättningarna. Det är fråga om faktisk förvaltningsverksamhet, inte om administrativt beslutsfattande som gäller fångarnas rättigheter eller skyldigheter. Brottspåföljdsmyndigheten prövar vilken egendom som ska skaffas till fångarna. Vid prövningen ska dock principerna i 1 kap. i fängelselagen beaktas, t.ex. likabehandling av fångar och normalitetsprincipen. Fångarna har möjlighet att själva skaffa sådan egendom som fängelset inte tillhandahåller. I sådana fall tillämpas 9 kap. 1 § i fängelselagen.

Också betalkort som godkänts av Brottspåföljdsmyndigheten ställs till varje fånges förfogande. Till följd av att bestämmelserna lämnar rum för tolkning har man i fängelserna ändå varit tvungen att fatta beslut om att förvägra innehav av betalkort, om innehav av bankkort i fängelsecellerna kunnat medföra risker för säkerheten i fängelset. Besluten har i praktiken omfattat hela fängelset. Brottspåföljdsmyndigheten har ansett att det medför en risk att ge bankkort till fångarnas förfogande bl.a. eftersom innehavet av kort kan leda till påtryckning mellan fångarna. Det är dock inte egentligen fråga om att förvägra fångar att använda betalkort, utan besluten har handlat om att korten ska förvaras i fängelsets inskrivning, utom vid de tidpunkter när fången använder kortet.

Med stöd av vad som anförts ovan är det inte motiverat att föreskriva om villkoren vid förvägran av egendom som ställts till fångarnas förfogande.

Bestämmelserna om innehav av betalkort ska däremot preciseras på grund av de orsaker som lyfts fram i biträdande justitieombudsmannens avgörande. Begreppet ”ge till förfogande” hänvisar till bestämmelserna i fängelselagens 9 kap. 1 § om att ge en fånges personliga egendom till fångens förfogande. Betalkorten är Brottspåföljdsmyndighetens egendom som ställs till fångarnas förfogande. I exempelvis 9 kap. 1 § 1 mom. 6 punkten i fängelselagen används för sådan egendom begreppet ”ställts till fångarnas förfogande”. De begrepp som i 9 kap. 3 § i fängelselagen används för att ge bankkort till någons förfogande ska därmed ändras så att man i stället använder begreppet ”ställa till förfogande”.

Enligt 9 kap. 10 § i fängelselagen meddelar Brottspåföljdsmyndigheten närmare föreskrifter om egenskaperna hos, överlämnande och användning av det betalkort som ges i fångarnas besittning. Som konstaterats ovan har biträdande justitieombudsmannen i sitt avgörande ansett att bestämmelsen för närvarande inte gör det möjligt att meddela föreskrifter om huruvida fångar ska kunna få betalkort i sin besittning i cellen, eller om betalkortet ska förvaras i fängelsets inskrivning. Till följd av de ovannämnda hoten mot säkerheten i fängelset ska det åtminstone i vissa fängelser eller fängelseavdelningar vara möjligt att närmare bestämma om förvaringen av betalkort. Bestämmelsen preciseras så att Brottspåföljdsmyndigheten kan bestämma hur ett betalkort ska förvaras i fängelset.

Motsvarande ändringar ska göras i häktningslagen.

2.1.7 Anmälningar och lämnande av upplysningar

I 19 kap. 1 och 2 § finns bestämmelser om anmälningar till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren. I 1 § 1 mom. regleras endast anmälningar till polisen, inte till andra förundersökningsmyndigheter. I 1 § finns det också bestämmelser om anmälan till den myndighet som har beviljat sociala förmåner. Enligt förslaget ska 19 kap. 1 § i fängelselagen för tydlighetens skull ändras så att det i paragrafen samlas alla de omständigheter enligt 1 och 2 § som ska eller kan anmälas till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet eller till åklagaren. Bestämmelsen i det gällande 1 § 1 mom. gäller skyldigheten att göra en anmälan till polisen när det finns skäl att betvivla att pengar, andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung. Till paragrafens 2 mom. överförs oförändrad 19 kap. 2 § i den gällande lagen. I bestämmelsen fastslås att uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden, eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. För tydlighetens skull ska det nuvarande 2 mom. som gäller anmälan till den myndighet som beviljat en social förmån flyttas som sådant till en egen 2 §.

Det behöver inte föreskrivas om polisanmälan vid misstänkta brott som kommit fram vid utövandet av befogenheterna. Uppgifter om dömda, häktade eller personer som annars berövats sin frihet är sekretessbelagda med stöd av 24 § 28 punkten i offentlighetslagen. Till dessa uppgifter hör inte sådana grunder för misstanke om brott som kommit till en tjänstemans kännedom, utan sekretessen gäller handlingar och uppgifter som hänför sig till Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter. Tystnadsplikten enligt 23 § i offentlighetslagen gäller också tjänstemän. Tystnadsplikten gäller dock inte brottsmisstanke eller uppgifter om hotande gärningar, eftersom det inte finns bestämmelser om att sådana ärenden är sekretessbelagda. Finlands rättsordning känner inte heller till allmän förpliktelse att anmäla brott till polisen. Underlåtenhet att anmäla grovt brott är ett brott, men också här är det fråga om en situation där brottet ännu kunde ha förhindrats (15 kap. 10 § i strafflagen).

Det föreslås däremot att det till 19 kap. i fängelselagen fogas en bestämmelse om rätten för Brottspåföljdsmyndigheten att också på eget initiativ meddela uppgifter som kommit fram vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och som gäller händelser och personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Det är fråga om att Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän ska kunna anmäla till polisen iakttagelser av händelser eller personer som myndigheten gjort inom ramen för sina befogenheter och uppgifter. Polisen bedömer i egenskap av förundersökningsmyndighet vilken betydelse informationen ska ges.

2.2 Samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna

Sedan de särskilda polisbefogenheterna slopades 2017 har den rättsliga grunden för ordnandet av ett samarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen för att förhindra brott som begås under fängelsestraff visat sig vara otillräcklig. I enlighet med förutsättningarna i grundlagen (2 § 3 mom.) ska myndighetssamarbetet bygga på heltäckande och exakt reglering. Syftet med propositionen är att skapa klarhet i den bristfälliga regleringen om Brottspåföljdsmyndighetens och förundersökningsmyndigheternas samarbete.

Myndighetssamarbetet mellan förundersökningsmyndigheterna och Brottspåföljdsmyndigheten och placeringen av en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten i en PTG-kriminalunderrättelseenhet är av största vikt för att förebygga brott som begås under fängelsestraff och garantera anstaltssäkerheten. För att möjliggöra det myndighetssamarbete mellan Brottspåföljdsmyndigheten och förundersökningsmyndigheterna som är nödvändigt för Brottspåföljdsmyndighetens uppgift att förebygga brott som begås under fängelsestraff och att upprätthålla anstaltssäkerheten, ska samarbetet följa motsvarande verksamhetsmodeller som föreskrivs för samarbetet mellan PTG-myndigheterna. För att uppgifterna ska skötas på ett ändamålsenligt, effektivt och ekonomiskt sätt är det därmed förnuftigast att föreskriva om förfarandet med en PTG-kontaktperson i PTG-lagen. Brottspåföljdsmyndighetens och PTG-myndigheternas uppgifter att förebygga brott och upprätthålla säkerheten i samhället sammanfaller, även om Brottspåföljdsmyndighetens uppgift begränsas till att förebygga brott som begås under fängelsestraff och upprätthålla anstaltssäkerheten. Det föreskrivs också särskilt i lagstiftningen för respektive myndighet om PTG-myndigheternas uppgifter och befogenheter samt om behandlingen av personuppgifter.

Syftet med propositionen är att effektivisera sådant informationsutbyte som hänför sig till förhindrande av brott och upprätthållande av anstaltssäkerheten i fängelser samt till förhindrande av brott när det gäller den kriminalitet som leds inifrån fängelser och den kriminalitet i fängelser som leds utifrån.

Den föreslagna bestämmelsen om att Brottspåföljdsmyndigheten ska delta i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet är en undantagsbestämmelse, eftersom den gällande PTG-lagen endast gäller samarbetet mellan PTG-myndigheterna. Det är således motiverat att i den lagen ta in bestämmelser om Brottspåföljdsmyndighetens deltagande i PTG-samarbetet i en egen paragraf.

Det föreskrivs särskilt om Brottspåföljdsmyndighetens eventuella övriga myndighetssamarbete.

2.3 Brottspåföljdsmyndighetens bestämmelser om behandling av personuppgifter

2.3.1 Övervaknings- och verksamhetsregistret

Det är i viss mån oklart vilka uppgifter om upprätthållande av fängelsesäkerheten som kan antecknas i övervaknings- och verksamhetsregistret (7 §) enligt lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten, om uppgifterna inte uppfyller kraven för registrering i säkerhetsregistret (8 §). Det föreslås därför att det till 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten fogas en bestämmelse om registrering av uppgifter av detta slag i informationssystemet. Lagens nya 7 § 5 mom. klargör möjligheterna att i informationssystemet registrera uppgifter om personer eller händelser som på grund av omständigheterna eller en persons uppträdande med fog kan bedömas ha samband med upprätthållande av anstaltssäkerheten eller anstaltsordningen. Om det i fängelset görs en observation av en händelse

som kan äventyra säkerheten i fängelset, men det trots allt inte är fråga om en så exceptionell observation att den ska antecknas i säkerhetsregistret, ger bestämmelsen en möjlighet att föra in uppgiften i övervaknings- och verksamhetsregistret. Observationer i anslutning till exempelvis radikalisering och organiserad kriminalitet kan behandlas med stöd av bestämmelsen.

Den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att i fängelset bättre än tidigare vid övergång från ett skift till ett annat ge information från en tjänsteman till en annan, på motsvarande sätt som avsikten var med den paragraf om ordningsregister som tidigare ingick i lagen om behandling av personuppgifter vid verkställighet av straff (422/2002). När den nuvarande lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten stiftades ansågs det inte nödvändigt med bestämmelser av detta slag. Det har dock visat sig att det för det praktiska arbetet behövs dylik registrering av exceptionella observationer som görs på fängelseavdelningarna och av förmedlande av uppgifterna inom den egna enheten vid övergång från ett skift till ett annat eller för fortsatt uppföljning av utvecklingen.

Den föreslagna bestämmelsen är också förenlig med det nya 1 § 3 mom. som enligt förslaget ska fogas till 19 kap. i fängelselagen. Enligt momentet får Brottspåföljdsmyndigheten meddela polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren uppgifter som kommit fram i samband med övervakningen av fångarna eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter och som gäller händelser eller personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Registrering av dessa uppgifter i informationssystemet och, om villkoren uppfylls, anmälan till förundersökningsmyndigheterna eller åklagaren motsvarar det säkerställande av information i rätt tid i Brottspåföljdsmyndigheten och mellan förundersökningsmyndigheterna och åklagaren som ingår i propositionen och vars avsikt är att förhindra brott och garantera anstaltssäkerheten.

2.3.2 Säkerhetsregistret

I propositionen föreslås det att 8 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten förnyas. Avsikten är att beakta ändringarna i Europeiska unionens dataskyddslagstiftning och i polisens personuppgiftslag.

Syftet med ändringen av paragrafen om Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister är att förtydliga regleringen i förhållande till den ovannämnda regleringen. Syftet är också att förtydliga när uppgifter är sådana att de ska antecknas i övervaknings- och verksamhetsregistret och när de ska antecknas i säkerhetsregistret samt när uppgifter kan antecknas i båda registren. Avsikten med ändringarna är också att precisera villkoren för registrering av uppgifter i säkerhetsregistret.

De uppgifter som ska antecknas i säkerhetsregistret är uppgifter som hänför sig till enskilda misstankar som inte bygger på observation eller inhämtande av information. Uppgifterna kan antecknas i registret om det uppstår en konkret, grundad misstanke om att fången gör sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse. Avsikten är att förhindra brott och upprätthålla anstaltssäkerheten.

Utredning av brottslighet är inte längre en grund för lagring av uppgifter, eftersom utredning av brott inte hör till Brottspåföljdsmyndighetens behörighet. Grunden för observation ska inte heller längre antecknas, eftersom Brottspåföljdsmyndighetens behörighet inte omfattar observation av en person i syfte att inhämta information. Det som registreringen i säkerhetsregistret grundar sig på ska däremot antecknas för att verifiera att det är fråga om en sådan uppgift som ska antecknas i säkerhetsregistret.

Enligt gällande lag innehåller säkerhetsregistret uppgifter om personer som skäligen kan misstänkas 1) göra sig skyldiga eller ha gjort sig skyldiga till ett brott som kan leda till fängelse, eller 2) medverka eller ha medverkat till ett brott som kan leda till fängelse i mer än sex månader. Enligt det föreslagna 8 § 1 mom. om säkerhetsregistret ska registret innehålla sådana uppgifter som hänför sig till förhindrandet av brott som begås under fängelsestraff eller till upprätthållandet av anstaltssäkerheten och vilka gäller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som med fog kan antas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse. Tröskeln för behandling motsvarar det som föreskrivs i 7 § i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet som förutsättning för behandling av personuppgifter. Enligt paragrafen får polisen behandla personuppgifter för utförandet av en uppgift som anknyter till bl.a. förebyggande eller avslöjande av brott och som gäller personer som med fog kan antas ha gjort sig eller göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse. Tröskeln för behandling i den gällande paragrafen om säkerhetsregistret motsvarade tröskeln för behandling i fråga om informationssystemet för misstänkta i 4 § i den upphävda lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Det är motiverat att tröskeln för behandling fortsättningsvis är lika vid behandlingen av information, i synnerhet när syftet är att effektivisera behandlingen av rätt och rättidig information mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen i syfte att förhindra kriminalitet under fängelsetiden.

Därtill ska bestämmelsen preciseras så att uppgifter som ska antecknas i säkerhetsregistret kan vara sådana som fås från de uppgifter som ankommer på Brottspåföljdsmyndigheten enligt behörighetsbestämmelserna i fängelselagen eller häktningslagen, där utövandet av befogenheterna kan grunda sig på förhindrande av brott.

Vidare ska det i säkerhetsregistret kunna antecknas uppgifter som anknyter till den registrerade och som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register samt tips av andra myndigheter eller enskilda. Dessa uppgifter kan behandlas när förutsättningarna i 1 mom. uppfylls.

Säkerhetsregistret kan på motsvarande sätt som i den gällande lagen också innehålla uppgifter om sådana exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten och som det anses att man inte kan registrera i övervaknings- och verksamhetsregistret.

Sådana uppgifter gällande anstaltsordningen och säkerheten som kommit fram vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och som inte ska antecknas i säkerhetsregistret kan i enlighet med den föreslagna ändringen av 7 § antecknas i övervaknings - och verksamhetsregistret. Om uppgifterna är nödvändiga för verkställigheten av samhällspåföljder kan de i enlighet med 6 § 2 mom. 6 punkten i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten antecknas i samhällspåföljdsregistret. Brottspåföljdsmyndighetens uppgift och behörighet i fråga om dem som avtjänar samhällspåföljd är att under verkställigheten av straffet stödja de dömda för att främja deras sociala anpassning och öka deras beredskap för ett liv utan kriminalitet. Under fängelsetiden och häktningen är Brottspåföljdsmyndighetens uppgift däremot att förhindra att brott begås. Upprätthållandet av allmän ordning och säkerhet har i lagstiftningen anförtrotts polisen.

Riksdagens grundlagsutskott har i sitt utlåtande (GrUU 19/2012 rd) förutsatt att detaljerade och uttömmande bestämmelser om datainnehållet i säkerhetsdataregistret utfärdas. I 2 mom. i den gällande lagen finns en detaljerad förteckning över de uppgifter som ska föras in i säkerhetsregistret. I propositionen föreslås vidare detaljerade bestämmelser om datainnehållet i säkerhetsregistret, så att bestämmelserna bygger på sådana uppgifter som kommit fram vid användningen av befogenheter uttryckligen föreskrivna i fängelselagen eller häktningslagen och som gäller

personer som med fog kan antas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse.

2.3.3 Utlämnande av uppgifter

I propositionen föreslås det att bestämmelserna om utlämnande av uppgifter från Brottspåföljdsmyndigheten ändras. Brottspåföljdsmyndigheten ska trots sekretessbestämmelserna ges rätt att på eget initiativ till polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet lämna sådana uppgifter som den med stöd av gällande lag har rätt att på begäran lämna för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott. För närvarande kan Brottspåföljdsmyndigheten inte på eget initiativ lämna sådana uppgifter till polisen som det finns skäl att underrätta polisen om men som polisen inte känner till att Brottspåföljdsmyndigheten har och därför inte kan fråga efter. Det har visat sig att bestämmelsen om överlåtelse från Brottspåföljdsmyndigheten till polisen av uppgifter införda i säkerhetsregistret lämnar rum för tolkning.

Vid utlämnande av uppgifter på eget initiativ från Brottspåföljdsmyndighetens personregister till polisen, Tullen eller Gränsbevakningsväsendet ska den som lämnar ut uppgiften alltid från fall till fall bedöma om utlämnande av uppgifter är behövligt (verkställighets-, samhällspåföljds- och övervaknings- och verksamhetsregistret) eller nödvändigt (säkerhetsregistret) med tanke på användningsändamålet. Den myndighet som får uppgifterna ska exakt ange de uppdrag i vilka de tjänstemän som har rätt att behandla informationen arbetar. Den myndighet som får uppgifterna ska också se till att uppgifterna är skyddade på behörigt sätt.

Överlåtande av uppgifter till förundersökningsmyndigheterna på eget initiativ är nödvändigt för att uppgifter från fängelset om personer eller händelser som eventuellt har samband med brottslig verksamhet kan röjas för förundersökningsmyndigheterna. Det är fråga om motsvarande uppgifter som förundersökningsmyndigheterna har rätt att få på begäran. Vid Brottspåföljdsmyndigheten har det upptäckts situationer där Brottspåföljdsmyndigheten har haft t.ex. tips som inte har kunnat vidarebefordras till polisen, eftersom lagen inte har gjort det möjligt att lämna uppgifter på eget initiativ. I fängelset kan det t.ex. observeras att en viss person har täta kontakter med medlemmarna i en organiserad kriminell sammanslutning, och detta kan vara information som skulle vara till nytta för polisen för att förhindra brott, men informationen når aldrig polisen, eftersom den enligt gällande bestämmelser inte kan anmälas till polisen på eget initiativ. Det är också nödvändigt att lämna ut uppgifter på eget initiativ för att Brottspåföljdsmyndigheten ska kunna lämna ut uppgifter om en fånge som ska efterlysas.

2.3.4 Teknisk anslutning

Det föreslås att bestämmelsen i 24 § 1 mom. i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten om teknisk anslutning och annat elektroniskt förfarande upphävs, eftersom det i informationshanteringslagen i egenskap av allmän lag föreskrivs om utlämnande av uppgifter mellan myndigheter via tekniska gränssnitt eller en elektronisk förbindelse och om kontroll av användarrättigheter för informationssystem. Brottspåföljdsmyndigheten har öppnat en elektronisk förbindelse till polisen på det sätt som lagen medger.

I informationshanteringslagen föreskrivs om det sätt på vilket uppgifter kan ges till en annan myndighet via ett tekniskt gränssnitt eller en elektronisk förbindelse. Om rätten att lämna ut eller ta del av uppgifter föreskrivs det också separat i offentlighetslagen eller i speciallagstiftning, t.ex. i lagen om behandling av personuppgifter i Brottspåföljdsmyndigheten och lagen om

behandling av personuppgifter i polisens verksamhet. Bestämmelserna i informationshanteringslagen gäller till alla delar Brottspåföljdsmyndighetens alla personregister, också säkerhetsregistret.

I informationshanteringslagen föreskrivs också om kontroll av användarrättigheter för informationssystem och insamling av logginformation. Lagen innehåller också bestämmelser om informationssäkerhet. Syftet med informationshanteringslagen har varit att göra det möjligt att förenhetliga och avveckla särskilda bestämmelser. Enligt lagen är det möjligt att med hjälp av ett tekniskt gränssnitt lämna uppgifter mellan myndigheter eller öppna en elektronisk förbindelse för en myndighet under de förutsättningar som närmare anges i paragraferna.

I förarbetena till informationshanteringslagen (RP 284/2018 rd, s. 113) betonas det i fråga om 22 § att information kan lämnas ut via ett tekniskt gränssnitt endast om den mottagande myndigheten enligt lag har rätt till information som överförs via tekniska gränssnitt. Bestämmelsen möjliggör inte obegränsat tillträde till en annan myndighets informationslager och informationsmaterial som finns i dem.

I 2 mom. föreskrivs det uttryckligen att informationsöverföring via tekniska gränssnitt mellan informationssystem ska genomföras så att man tekniskt säkerställer uppgifternas behövlighet och nödvändighet i det enskilda fallet med tanke på skötseln av den mottagande myndighetens uppgifter, om överlåtelsen avser personuppgifter eller sekretessbelagd information. Inte heller öppnande av elektronisk förbindelse enligt 23 § ger obegränsad tillgång till en myndighets informationslager och till informationsmaterial som finns i dem. Enligt förarbetena till lagen (RP 284/2018 rd, s. 115) är syftet med bestämmelsen att ersätta regleringen av teknisk anslutning i sådana situationer där avsikten med en teknisk anslutning är att öppna en separat elektronisk förbindelse till en annan myndighet. Enbart rätten att få information räcker inte för öppnande av en elektronisk förbindelse, utan dessutom krävs skyddsåtgärder. Enligt bestämmelsen är en förutsättning för öppnande av en elektronisk förbindelse bl.a. att förbindelsen begränsas till endast enskilda sökningar av sådana behövliga eller nödvändiga uppgifter som är förenliga med informationsrätten och att informationens användningsändamål utreds i samband med sökningen. Myndigheten ska dessutom upprätta en elektronisk förbindelse så att det informationssystem som möjliggör förbindelsen automatiskt identifierar avvikande informationssökningar. Bestämmelserna i informationshanteringslagen om de förutsättningar som gäller användningen av tekniskt gränssnitt och elektroniska förbindelser tryggar för sin del att metoderna för teknisk anslutning inte används till informationssökning som inte behövs och en lagstridig informationshantering förhindras.

Den myndighet som är ansvarig för informationssystemet ska fastställa användarrättigheterna för informationssystemet enligt användarens uppgiftsrelaterade användningsbehov och användarrättigheterna ska hållas uppdaterade.

2.3.5 Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar

Det föreslås att det till lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten fogas en ny 29 a § som gör det möjligt att för förvaltningen av betalkort godkända av Brottspåföljdsmyndigheten och för övervakningen av det i propositionen föreslagna betalkortskontot få uppgifter av betalningsinstitut som beviljar betalkort och eller som förmedlar betalningar. Det är fråga om andra uppgifter än de som gäller förmåner betalda av Brottspåföljdsmyndigheten.

Förutom för den övervakning av betalkortskonton som föreslås i propositionen ska betalningsinstitutet vid misstänkt missbruk kunna få uppgifter om det betalkortskonto som Brottspåföljdsmyndigheten förvaltar. Brottspåföljdsmyndigheten ska på begäran kunna lämna uppgifter exempelvis också till utsökningsmyndigheten. Brottspåföljdsmyndigheten ska därmed ha rätt att behandla dessa uppgifter.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Ekonomiska konsekvenser

Uppskattningen är att kostnaderna av engångsnatur för det automatiserade system som möjliggör observation av avvikelser i fångarnas och de häktades betalningsrörelser uppgår till högst femtio tusen euro. Förvaltningen av systemet leder dessutom till en årlig kostnad på uppskattningsvis tio tusen euro. I övrigt har propositionen inga ekonomiska konsekvenser.

De föreslagna ändringarna kan genomföras inom ramen för de anslag som allokerats för Brottspåföljdsmyndigheten i rambesluten för statsfinanserna och i statsbudgeten.

3.2 Konsekvenser för myndigheterna och samhälleliga konsekvenser

Syftet med de ändringar som föreslås i propositionen är att precisera och förtydliga Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och befogenheter i samarbetet med förundersökningsmyndigheterna och på så sätt främja samarbetet mellan myndigheterna. Genom att till PTG-lagen foga Brottspåföljdsmyndigheten som samarbetsmyndighet möjliggörs också efter det att de särskilda polisbefogenheterna slopats Brottspåföljdsmyndighetens samarbete med polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet för att förhindra brott på det sätt som visat sig vara ändamålsenligt, effektivt och ekonomiskt.

De föreslagna ändringarna förbättrar därmed samarbetet mellan myndigheterna, i synnerhet för att förhindra brottslighet.

4 Beredningen av propositionen

Förslaget till regeringsproposition har beretts av en arbetsgrupp som tillsattes av justitieministeriet den 7 mars 2018. Arbetsgruppen fick i uppdrag att utreda hur samarbetet mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen ska organiseras när det gäller förhindrande av kriminalitet under fängelsetiden och upprätthållande av anstaltssäkerheten. Arbetsgruppens betänkande skrevs i formen av en regeringsproposition.

Utkastet till proposition har varit på remiss sommaren 2019. Yttranden lämnades av 17 instanser. I remissyttrandena understöddes i princip de förslag som ingår i betänkandet.

Eftersom det inte är Brottspåföljdsmyndighetens uppgift att utreda brott ansåg det motiverat att stryka begreppet utredning ur de bestämmelser som ger behörighet. Ändringsförslagen i fängelselagen om anmälan om uppgifter och rätten för Brottspåföljdsmyndigheten att på eget initiativ anmäla uppgifter ansågs värda understöd.

De föreslogs att det kriterium för utredning av brott som i propositionsutkastet anges som en orsak till kroppsbesiktning ska slopas, på samma sätt som utredning av brott i de andra behörighetsbestämmelserna. Det föreslogs också att förutsättningarna för kroppsbesiktning ska lindras. Genom förslaget strävade man efter en harmonisering med bestämmelserna om observation

i isolering. I sitt yttrande kritiserade riksdagens biträdande justitieombudsman förslaget. Den ändring som arbetsgruppen föreslog har i denna proposition slopats av de orsaker som nämns i avsnitt 2.1.

Förslaget med kameraövervakning i fängelsets allmänna utrymmen för att garantera säkerheten i fängelset ansågs i huvudsak motiverat. Möjligheten till avlyssning i allmänna utrymmen kritiserades däremot. Riksdagens biträdande justitieombudsman föreslog i sitt utlåtande att bestämmelsen ska preciseras.

När det gäller förslaget om övervakning av betalkort förhöll sig riksdagens biträdande justitieombudsman negativ till förslaget. Brottspåföljdsmyndigheten ansåg att förslaget är ytterst viktigt. Också vissa andra remissinstanser understödde förslaget.

I fråga om tröskeln för registrering i säkerhetsregistret lades det i yttrandena fram behov av precisering. En möjlighet till teknisk anslutning till säkerhetsregistret fick å ena sidan kraftigt understöd, å andra sidan tvivlade man på riktigheten hos uppgifterna och säkerhetshoten i samband med behandlingen av uppgifterna. I yttrandena framfördes också att det i informationshanteringslagen i egenskap av allmän lag föreskrivs om teknisk anslutning. Lagen träder i kraft den 1 januari 2020.

Förslaget att företrädare för Brottspåföljdsmyndigheten ska kunna delta i PTG-kriminalunderrättelseenheternas verksamhet förespråkades av alla remissinstanser som yttrade sig i frågan. Ståndpunkterna varierade när det gällde frågan om i vilken lag det ska föreskrivas om detta eller om det över huvud taget är nödvändigt att reglera samarbetet.

Bland annat riksdagens biträdande justitieombudsman och justitiekanslern framförde att bedömningen av förslagen med hänsyn till de grundläggande fri-och rättigheterna ska preciseras.

Propositionen har preciserats utifrån de kommentarer som framförts i yttrandena.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Fängelselag

1 kap. **Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelsestraff**

9 §. *Behörighet utom tjänstetid.* I paragrafen föreskrivs om behörigheten för den jourhavande tjänstemannen inom brottspåföljdsregionen i brådskande situationer. Till 2 mom. fogas behörighet att i stället för den verkställighetsansvarige besluta om efterlysning, om saken inte tål uppskov. I praktiken kan det uppstå situationer som gäller efterlysning utom tjänstetid eller under veckoslut, varvid den verkställighetsansvarige som beslutar om efterlysning inte kan nås. Med stöd av 16 kap. 1 § 1 punkten i häktningslagen ska behörigheten för en jourhavande tjänsteman också gälla efterlysning av häktade.

2 kap. **Inledande av verkställighet**

2 a §. *Efterlysning.* Ett nytt 2 mom. ska fogas till paragrafen. I momentet föreskrivs om Brottspåföljdsmyndighetens behörighet att efterlysa en fånge. En fånge får efterlysas om han eller hon rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset eller någon annan förläggningsplats. Med avlägsnande utan tillstånd avses avlägsnande från en öppen anstalt, från placering i anstalt utanför fängelset som avses i 8 kap. 9 § 2 mom. i fängelselagen eller från vård som avses i 10 kap. i fängelselagen. En fånge kan också efterlysas om han eller hon efter permission enligt 14 kap. i fängelselagen inte återvänder vid angiven tidpunkt eller efter något annat med stöd av 8 kap. beviljat tillstånd att avlägsna sig från fängelset. Efterlysning är också möjlig om fången upptäcks bryta mot permissionsvillkoren t.ex. genom att avlägsna de anordningar som använts för elektronisk övervakning. Även i sådana situationer ska fången kunna efterlysas omedelbart.

Efterlysning är således möjlig i alla situationer där en fånge befinner sig utanför fängelset utan Brottspåföljdsmyndighetens tillstånd eller bryter mot villkoren för tillstånd. Brottspåföljdsmyndigheten föreslås ha prövningsrätt i fråga om huruvida en fånge ska efterlysas. Till exempel en fånge som rymt ska alltid efterlysas, men en fånge som efter permission inte återvänder inom utsatt tid behöver inte nödvändigtvis efterlysas, om det på något annat sätt kan säkerställas att fången återvänder till fängelset.

10 §. *Beslutanderätt.* I 3 mom. finns bestämmelser om beslutanderätt för efterlysning av den dömde. Bestämmelsens ordalydelse ska ändras så att den också gäller sådan typ av efterlysning som avses i det nya 2 mom. i 2 a § i kapitlet. Beslutanderätten i alla typer av efterlysning ska innehas av en tjänsteman vid verkställighetsenheten. I brådskande fall har en jourhavande tjänsteman inom brottspåföljdsregionen med stöd av 1 kap. 9 § i fängelselagen behörighet att utfärda en efterlysning.

4 kap. **Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset**

4 §. *Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset.* Till 3 mom. fogas en bestämmelse om att fångarna ska ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelset och fängelsepersonalens verksamhet samt de organ som utövar tillsyn över iakttagandet av de mänskliga rättigheterna hos vilka fången enligt internationella konventioner

har besvärs- eller klagorätt. Innehållsmässigt motsvarar bestämmelsen 39 § i gällande statsrådets förordning om fängelse.

9 kap. **Fångarnas egendom och inkomster**

3 §. *Innehav av pengar och andra betalningsmedel.* Ordalydelsen i 1 och 2 mom. ändras så att det i stället för formuleringen att en fånge kan ges ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort till sitt förfogande föreskrivs att ett betalkort kan ställas till en fånges förfogande. Betalkort är inte fångarnas personliga egendom, och därför är det motiverat att bestämmelserna klart skiljer sig från 9 kap. 1 §, där det föreskrivs om givande av fångens personliga egendom till dennes förfogande.

3 a §. *Övervakning av användningen av betalkort.* I paragrafen föreskrivs det om övervakningen av användningen av betalkortskonton som godkänts av Brottspåföljdsmyndigheten enligt 9 kap. 4 § i fängelselagen. Övervakningen gäller i allmänhet sådan betalningsrörelse som avviker från sedvanlig betalningsrörelse. I fråga om eventuella iakttagelser vid denna övervakning kan beslut fattas om övervakning av uppgifter på en enskild fånges betalkortskonto.

I 1 mom. föreskrivs det om övervakning av sådan betalningsrörelse som avviker från sedvanlig betalningsrörelse. Vid betalningsrörelse som avviker från det sedvanliga kan det vara fråga om antingen många små penningöverföringar eller enskilda stora betalningstransaktioner. För att Brottspåföljdsmyndigheten ska ha möjlighet att upptäcka avvikelser i kontotransaktioner, ska betalkortskonton kunna övervakas i syfte att upptäcka avvikelser i enlighet med 1 mom. så att övervakningen uteslutande inriktas på antalet eller beloppet av betalningstransaktioner, dvs. avvikelser. Systemet med betalkort för fångar har inbyggda larmfunktioner som kan ge ett automatiskt larm i enlighet med särskilt definierade parametrar. I systemet med betalkort kan man således definiera parametrar som alarmerar för betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse.

I enlighet med 2 mom. ska det efter observation av avvikelser och utifrån dem vara möjligt att vid behov fatta beslut i enskilda fall om övervakning av transaktionerna på en fånges betalkortskonto. Beslutet om övervakning av enskilda betalningstransaktioner ska basera sig på avvikelser från sedvanlig betalningstrafik för en eller flera betalningstransaktioner som upptäckts vid den allmänna övervakningen. Ett beslut i ett enskilt fall kan också grunda sig på uppgifter från eller på övervakning av en annan myndighet eller på en grund som framkommit i samband med Brottspåföljdsmyndighetens övriga verksamhet. Ett beslut om övervakning av kontotransaktioner på ett betalkort förutsätter alltid att övervakningen behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för en månad åt gången.

9 §. *Beslutanderätt.* Till paragrafens 4 mom. fogas en bestämmelse om beslutanderätt i fråga om sådana beslut som fattas med stöd av 3 a § 2 mom. Beslutanderätten ska innehas av den säkerhetsansvarige eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning. Detta motsvarar nivån på beslutanderätten bland annat i fråga om läsning av brev, andra postförsändelser eller meddelanden.

10§. *Närmare bestämmelser och föreskrifter.* Det föreslås att 2 mom. ändras så att bemyndigandet att utfärda föreskrifter om att till fångens förfogande ge betalkort ersätts med bemyndigandet att utfärda föreskrifter om ställande till förfogande och förvaring av betalkort. Ändringen motsvarar den ändring som föreslås i 3 §. Brottspåföljdsmyndigheten ska i fortsättningen ha behörighet att bestämma hur ställande till förfogande och förvaring av betalkort i fängelserna

ska genomföras. Bestämmelserna kan t.ex. gälla att betalkortet förvaras vid fängelsets inskrivning, varifrån det ställs till fångens förfogande när han eller hon gör inköp från fängelsets kantin eller när han eller hon lämnar fängelset för permission. Vidare är det också möjligt att föreskriva att t.ex. betalkorten i öppna anstalter ska överlämnas för att förvaras av fångarna.

12 kap. **Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**

2 §. *Läsning och kopiering av meddelanden.*

5 §. *Kvarhållande av brev eller postförsändelser.*

7 §. *Avlyssning och inspelning av telefonsamtal.*

8 §. *Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar.*

I 12 kap. 2, 5, 7 och 8 § slopas utredning av brott som en grund för behörighet av de orsaker som framgår av den allmänna motiveringen. Det föreslås att den myndighet som utför förundersökning i enlighet med förundersökningslagen och tvångsmedelslagen ska ha behörighet att utreda brott.

13 kap. **Besök och andra kontakter utom fängelset**

2 §. *Besöksrum och övervakning av besök.* I bestämmelsen slopas utredning av brott som en grund för behörighet av de orsaker som framgår av den allmänna motiveringen. Det föreslås att den myndighet som utför förundersökning i enlighet med förundersökningslagen och tvångsmedelslagen ska ha behörighet att utreda brott.

16 kap. **Granskning av fängelselokaler och fångar**

1 a §. *Teknisk övervakning i ett fängelse.* I lagen föreslås nya bestämmelser om teknisk övervakning i fängelselokalerna. I 1 mom. föreskrivs om innehållet i och förutsättningarna för användningen av teknisk övervakning. Med teknisk övervakning avses iakttagande eller upptagning av bild. I praktiken går övervakning fortfarande ut på nuvarande allmän kameraövervakning i lokaler. Bestämmelsen tillåter inte avlyssning eller upptagning av ljud. I fängelselagens 12 kap. 7 § föreskrivs särskilt om förutsättningarna för avlyssning av telefonsamtal och i 13 kap. 2 § om förutsättningarna för avlyssning av besök.

Teknisk övervakning kan användas på fängelseområdet och i fängelselokalerna för upprätthållande av säkerheten i fängelset under samma förutsättningar som för närvarande. Fångarna och fängelselokalerna kan övervakas med stöd av 16 kap. 1 § i fängelselagen. Den övervakning som avses i bestämmelsen kan inte uttryckligen användas för observation av en enskild fånge. Brottspåföljdsmyndigheten ska inte ges behörighet t.ex. för systematisk observation som avses i polislagen, utan även framöver ska endast polisen ha sådana befogenheter. Den tekniska övervakningen gäller således vissa platser, såsom utomhusgården i fängelset, avdelningarnas allmänna utrymmen och verksamhetslokaler och personer som befinner sig i dem. Regleringen omfattar alla allmänna utrymmen inom fängelseområdet. Den tekniska övervakningen omfattar dock inte fångarnas boendeceller, toaletter, omklädningsrum och andra motsvarande utrymmen. I sådana utrymmen är kameraövervakning inte motiverad med tanke på tryggandet av fångarnas integritetsskydd. Bestämmelsen motsvarar till sitt innehåll nuvarande praxis.

I praktiken bevaras upptagningarna från den tekniska övervakningen en viss tid, varefter nytt sparas på det tidigare materialet. I vissa situationer kan bildupptagningar användas t.ex. för utredning av disciplinärenden eller i övrigt behöva bevaras t.ex. som registeruppgifter enligt lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten. Då bestäms förutsättningarna för bevaring av upptagningar som gäller enskilda fångar med stöd av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten. På motsvarande sätt föreskrivs det om bevaring av upptagningar som gäller arbetstagare i 17 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Utgångspunkten är att upptagningarna inte bevaras i onödan.

I 1 a § 1 mom. föreskrivs det dessutom att den tekniska övervakningen ska anmälas på behörigt sätt. Anmälan innebär att det i de utrymmen som är föremål för teknisk övervakning ska finnas t.ex. skyltar med information om övervakningen.

I 2 mom. föreslås en hänvisningsbestämmelse till andra bestämmelser om teknisk övervakning. I fängelselagens 13 kap. föreskrivs särskilt om övervakning av besök och i 18 kap. om teknisk övervakning av observation och observation i isolering. I dessa situationer ska bestämmelserna i fråga tillämpas, vilket det också hänvisas till i den nya bestämmelsen. För tydlighetens skull fogas till momentet också en hänvisningsbestämmelse till lagen om integritetsskydd i arbetslivet, där det i 16 och 17 § föreskrivs om kameraövervakning för arbetstagare. Även denna bestämmelse bör beaktas vid ordnandet av den tekniska övervakningen av fängelset, eftersom kameraövervakningen i fängelselokalerna också kan gälla arbetstagare. Detta innebär att teknisk övervakning i regel inte kan användas t.ex. i arbetstagarnas omklädningsrum eller sociala utrymmen eller i arbetsrum som reserverats för personligt bruk.

19 kap. **Anmälningar och lämnande av upplysningar**

1 §. *Anmälan till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren.* Paragrafen ändras så att i den samlas sådana situationer som avses i 19 kap. 1 och 2 § som ska eller får anmälas till polisen eller andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren.

Paragrafens första moment förblir oförändrat i övrigt, men till momentet fogas utöver polisen även andra förundersökningsmyndigheter till vilka anmälan kan göras. Bestämmelsen gäller skyldighet att underrätta polisen när det finns skäl att betvivla att pengar, andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung.

Paragrafens 2 mom. överförs oförändrad till 19 kap. 2 § i gällande lag. I bestämmelsen fastslås att uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott.

Det nuvarande 2 mom. som gäller anmälan till den myndighet som beviljat en förmån flyttas med tanke på tydligheten som sådant till en egen 2 §.

Till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. om att Brottspåföljdsmyndigheten får meddela uppgifter som kommit fram vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och som gäller händelser eller personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Det är fråga om anmälningar till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren om iakttagelser av händelser eller personer som Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän gör inom ramen för sina befogenheter och uppgifter. Propositionen innehåller också förslag till införande av uppgifter som har samband med upprätthållandet av anstaltsordningen eller fängelsesäkerheten i

det övervaknings- och verksamhetsregister som avses i 7 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Uppgifter får inte lämnas ut, om lämnandet av sådana uppgifter eller handlingar till polisen eller användningen av uppgifterna som bevis har förbjudits eller begränsats i lag. Bestämmelser där det uttryckligen förbjuds att uppgifter eller handlingar lämnas ut till polisen har inte utfärdats. Däremot ska bestämmelserna om bevisning i 17 kap. i rättegångsbalken beaktas.

20 kap. **Ändringssökande**

2 §. *Förbud mot att söka ändring.* Till 1 mom. 7 punkten fogas en bestämmelse om förbud mot att söka ändring i beslut som gäller användning av betalkort. Ändring får inte sökas i ett beslut enligt 9 kap. 3 a § 2 mom. som gäller övervakning av användningen av betalkort. Förbudet mot ändringssökande är motiverat på motsvarande sätt som i bestämmelserna om fångens kontakter utanför fängelset. I sådana situationer ger övervakningen myndigheten en omfattande prövningsrätt där säkerhetsaspekterna har stor betydelse. Vid övervakningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § 1 mom. handlar det om faktisk förvaltningsverksamhet.

1.2 Häktningslag

2 kap. **Ankomst till ett fängelse**

3 §. *Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset.* Till 3 mom. fogas motsvarande bestämmelse som till 4 kap. 3 § i fängelselagen.

5 a §. *Efterlysning.* Till 2 kap. i häktningslagen fogas en ny 5 a § om efterlysning. Bestämmelsen motsvarar den ovan nämnda bestämmelse som ska fogas till fängelselagen. En häktad beviljas i regel inte tillstånd att avlägsna sig från fängelset utan övervakning av tjänstemän. Med stöd av häktningslagen är det dock möjligt att sådan vård som avses i 6 kap. 2 eller 3 § i häktningslagen ordnas på sjukhus utan omedelbar övervakning eller att den häktade får i 9 kap. 14 § avsedd permission endast under elektronisk övervakning. Av dessa orsaker gäller bestämmelsen efterlysning, om den häktade rymmer från fängelset eller utan tillstånd avlägsnar sig från vård som avses i 6 kap. 2 eller 3 § i häktningslagen eller låter bli att återvända från permission som avses i 9 kap. 14 §.

5 b §. *Beslutanderätt.* I den nya 5 b § i 2 kap. i häktningslagen föreskrivs om beslutanderätt vid sådan efterlysning som avses i 5 a §. Beslut om efterlysning av den häktade och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören. Beslutanderätten motsvarar fängelselagen. Med stöd av 16 kap. 1 § 1 mom. 1 punkten i häktningslagen är den jourhavande tjänstemannen på det sätt som avses i fängelselagen behörig att besluta om efterlysning, om saken inte tål uppskov.

5 kap. **Den häktades egendom och inkomster**

3 §. *Innehav av pengar och andra betalningsmedel.* I paragrafen görs en ändring som motsvarar 9 kap. 3 § i fängelselagen.

9 §. *Närmare bestämmelser och föreskrifter.* I paragrafen görs en ändring som motsvarar 9 kap. 10 § i fängelselagen. Dessutom preciseras bemyndigandet att utfärda föreskrifter om betalning av provision och provisionens belopp så att det i bestämmelsen tas in en hänvisning till 9 kap.

6 § i fängelselagen. För närvarande innehåller paragrafen en felaktig hänvisning till 5 kap. 6 § i häktningslagen, där det inte föreskrivs om betalning av provision.

3 a §. *Övervakning av användningen av betalkort.* Paragrafen motsvarar 9 kap. 3 a § i fängelselagen.

8 §. *Beslutanderätt.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 9 kap. 9 § i fängelselagen.

8 kap. **Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**

2 §. *Läsning och kopiering av meddelanden.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 12 kap. 2 § i fängelselagen.

5 §. *Kvarhållande av brev eller postförsändelser.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 12 kap. 3 § i fängelselagen.

7 §. *Avlyssning och inspelning av telefonsamtal.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 12 kap. 7 § i fängelselagen.

9 kap. **Besök och andra kontakter utom fängelset**

1 §. *Besök.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 13 kap. 2 § i fängelselagen.

11 kap. **Granskning av fängelselokaler och häktade**

1 §. *Övervakningen i ett fängelse.* Ett nytt 3 mom. ska fogas till paragrafen. I momentet hänvisas det till bestämmelserna om teknisk övervakning i 16 kap. 1 a § i fängelselagen. Bestämmelserna i fängelselagen ska också tillämpas vid verkställighet av häktning.

15 kap. **Ändringssökande**

2 §. *Förbud mot att söka ändring.* I paragrafen görs motsvarande ändringar som i 20 kap. 2 § i fängelselagen.

1.3 Lag om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

7 §. *Övervaknings- och verksamhetsregistret.* Till paragrafen fogas ett nytt 5 mom. där det föreskrivs att i övervaknings- och verksamhetsregistret får antecknas uppgifter om händelser och personer som på grund av omständigheterna eller personens uppträdande med fog kan bedömas ha samband med upprätthållandet av anstaltsordningen eller fängelsesäkerheten och som Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän har observerat i samband med skötseln av de uppgifter som ingår i deras befogenheter. Det är uppgifter som Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän får när de observerar sin omgivning vid skötseln av uppgifter som ingår i deras befogenheter. I 19 kap. 1 § 3 mom. i fängelselagen föreslås bestämmelser om anmälan till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren då det är fråga om sådana uppgifter som med fog bedöms ha samband med brottslig verksamhet.

Till paragrafen fogas också ett nytt 6 mom. enligt vilket uppgifterna vid registreringen om möjligt ska åtföljas av en bedömning av uppgifternas tillförlitlighet och riktighet.

8 §. *Säkerhetsregistret.* Begreppet behandling av uppgifter inbegriper samkörning av uppgifter enligt registrets användningsändamål. Av 3 § 2 punkten i lagen om behandling av personuppgifter i brottmål och vid upprätthållandet av den nationella säkerheten (1054/2018 dataskyddslagen avseende brottmål), nedan dataskyddslagen avseende brottmål, framgår att med behandling avses insamling, registrering, organisering, strukturering, bevarande, bearbetning eller ändring, framtagning, läsning, användning, utlämning genom överföring, spridning eller tillhandahållande på annat sätt, justering eller sammanförande, begränsning, utplåning eller förstöring samt någon annan åtgärd eller kombination av åtgärder som vidtas i fråga om personuppgifter eller uppsättningar av personuppgifter. Såsom det konstateras i den allmänna motiveringen ska det för bedömning av en händelse som upptäckts i fängelset eller annars kommit till kännedom och som äventyrar fängelsesäkerheten eller för en bedömning av eventuell brottslig verksamhet på motsvarande sätt utredas vad som ska anses ha inträffat i ärendet, på vems initiativ och hur det är skäl att gå vidare i ärendet. Denna bedömning förutsätter också en samkörning av uppgifterna i säkerhetsregistret med andra registeruppgifter i Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem. Detta kan leda till att ärendet behandlas i fängelset eller att det överförs till polisen.

När säkerhetsregistret togs i bruk i sin nuvarande betydelse vid ingången av 2003 betonades dess särskilda karaktär. Utgångspunkten var också att behovet av och riktigheten i fråga om de uppgifter som förs in i registret kontrolleras tillräckligt ofta. I 6 § i dataskyddslagen avseende brottmål föreskrivs att de personuppgifter som behandlas ska vara adekvata och behövliga med hänsyn till ändamålet med behandlingen och får inte vara för omfattande i förhållande till de ändamål för vilka de behandlas. Obehövliga personuppgifter ska utplånas utan obefogat dröjsmål. Personuppgifter får inte lagras i en form som möjliggör identifiering av den registrerade under en längre tid än vad som behövs med hänsyn till ändamålet med behandlingen. Förvaltningsutskottet har i samband med behandlingen av lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet konstaterat att behövlighetskravet vid behandling av personuppgifter följer direkt av artikel 5 i dataskyddsförordningen och 4 § i dataskyddslagen avseende brottmål, och därför bör hänvisningarna till behandling av behövliga grundläggande personuppgifter strykas i lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (FvUB 39/2018 rd). En motsvarande ändring föreslås också i säkerhetsregistret.

I 8 § föreskrivs om användningsändamålet med Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister, tröskeln för behandling av uppgifter och datainnehållet. Säkerhetsregistret innehåller uppgifter om exceptionella och farliga händelser eller uppgifter om hot om sådana. Enligt lagens 13 § får uppgifterna i säkerhetsregistret behandlas endast av sådana tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten som särskilt utsetts av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet. Säkerhetsregistret är också ett register som är tekniskt skilt från Brottspåföljdsmyndighetens övriga informationssystem. Den registrerade har inte rätt till insyn i fråga om uppgifterna i säkerhetsregistret. Den registrerade har inte heller rätt att få uppgifter om huruvida han eller hon har registrerats i säkerhetsregistret. Dataombudsmannen får på begäran av den registrerade kontrollera att uppgifterna om den registrerade är lagenliga (31 §). Uppgifterna ska gallras ur säkerhetsregistret senast tio år efter den sista anteckningen (34 §).

Enligt den gällande 8 § om säkerhetsregistret innehåller registret bl.a. sådana uppgifter som behövs för utredning av brott. I den allmänna motiveringen har det framförts att utredning av brott inte hör till Brottspåföljdsmyndighetens behörighet. Således slopas utredning av brott som en grund för behandling av uppgifterna. Den gällande bestämmelsen är också oklar i fråga om vad som avses med registrering av grunden för observation, eftersom Brottspåföljdsmyndighetens behörighet inte omfattar observation av en person i syfte att inhämta information. Syftet med ändringen är således att behandlingen av uppgifter i säkerhetsregistret inte ska kunna

grunda sig på utredning av brott eller observation av en person. Enligt 1 mom. får i säkerhetsregistret däremot föras in sådana uppgifter som hänför sig till förhindrandet av kriminalitet som äger rum i fängelset och till upprätthållandet av anstaltssäkerheten, om det finns en konkret, skälig misstanke att fången kan göra sig skyldig till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse. Det ska vara fråga om en konkret, skälig misstanke om att fången gjort sig skyldig till ett brott som kan leda till fängelse samt anteckningar i anslutning till sådana misstankar.

Tröskeln för behandling i den gällande paragrafen om säkerhetsregistret motsvarar tröskeln för behandling i fråga om informationssystemet för misstänkta i 4 § i den upphävda lagen om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet (761/2003). Det är motiverat att tröskeln för behandling fortfarande är densamma vid behandlingen av information, i synnerhet när syftet är att effektivisera behandlingen av rätt och rättidig information mellan Brottspåföljdsmyndigheten och polisen i syfte att förhindra kriminalitet under fängelsetiden. Således föreslås det att tröskeln för behandling ändras så att den motsvarar bestämmelserna i 7 § i gällande lag om behandling av personuppgifter i polisens verksamhet så att säkerhetsregistret, när det gäller personer som tagits in vid Brottspåföljdsmyndighetens enhet och som med fog kan misstänkas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse, kan innehålla uppgifter som syftar till att förhindra kriminalitet som äger rum i fängelset och upprätthålla anstaltssäkerheten.

Enligt 2 mom. kan säkerhetsregistret på samma sätt som för närvarande också innehålla uppgifter om exceptionella händelser i fängelser som äventyrar säkerheten. Det är fråga om sådana exceptionella händelser som inte kan bedömas bli införda i övervaknings- och verksamhetsregistret i enlighet med den föreslagna ändringen av 7 § som gäller övervaknings- och verksamhetsregistret. Det är fråga om uppgifter som hänför sig till gärningar som kan leda till fängelse. Det kan också vara fråga om eventuella händelser utanför fängelset som riktar sig mot fängelset och äventyrar säkerheten.

I 3 mom. ska det föreskrivas om vilka uppgifter registret kan innehålla. Uppgifter som ska antecknas i säkerhetsregistret kan vara sådana som fås från de uppgifter som ankommer på Brottspåföljdsmyndigheten enligt behörighetsbestämmelserna i fängelselagen eller häktningslagen, där utövandet av befogenheterna kan grunda sig på förhindrande av brott eller säkerställande av fängelsesäkerheten.

I säkerhetsregistret kan antecknas enskilda i paragrafen angivna uppgifter som kommit fram vid utövandet av befogenheterna, om tröskeln för anteckning i säkerhetsregistret överskrids. Uppgifter kan föras in i registret om det uppstår en konkret, grundad misstanke om att fången gör sig skyldig till ett brott för vilket det föreskrivna strängaste straffet är fängelse. Avsikten är förhindrande av brott och upprätthållande av anstaltssäkerheten.

Paragrafen ändras så att i den stryks de punkter beträffande vilka informationsinnehållet inte gäller sådana uppgifter som anknyter till Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och behörighet. Å andra sidan stryks i paragrafen uppgifter som visat sig vara onödiga. I paragrafen föreskrivs det också uttryckliga bestämmelser om att uppgifter som anknyter till den registrerade och som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register ska kunna antecknas i registret.

Enligt 3 mom. kan uppgifter om den registrerade som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål vara:

I enlighet med 3 mom. 1 punkten uppgifter som hänför sig till övervakning av användningen av betalkort enligt den i propositionen föreslagna 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen. Det är således fråga om en ny befogenhet och information som erhålls med stöd av den. Bestämmelsen motsvarar det som föreskrivs om uppgifter om konton och transaktioner i gällande lag. Bestämmelsen preciseras emellertid så att sådana uppgifter kan registreras som gäller av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortskonton och som hänför sig till ett beslut om övervakning av användningen av ett betalkortskonto med stöd av de föreslagna bestämmelserna ovan.

I enlighet med 2 punkten i momentet kan i fråga om en fånges brevväxling registreras uppgifter om adressaten eller avsändaren och efter ett beslut om läsning av ett brev kan brevets innehåll refereras eller citeras. I fråga om besök kan det registreras vilka personer fången har träffat och när. Också omständigheter som eventuellt observerats eller hörts av den tjänsteman som övervakar besöken kan registreras. I fråga om telefonsamtal och övriga teleförbindelser kan på samma sätt registreras vem fången har ringt och om det har fattats beslut om avlyssning av samtalet, kan referat eller citat av samtalets innehåll antecknas i säkerhetsregistret. I fråga om informationsinnehållet motsvarar punkten gällande lag.

I enlighet med 3 punkten i momentet är det beträffande uppgifter som hänför sig till granskning enligt 16 och 17 kap. i fängelselagen och 11 och 12 kap. i häktningslagen fråga om uppgifter som erhållits genom granskning av fängelselokaler och fångar samt andra personer genom tillämpning av behörighetsbestämmelserna. Enligt gällande lag kan säkerhetsregistret innehålla uppgifter om otillåtna föremål och ämnen. En grund för de ovan nämnda behörighetsbestämmelserna som gäller granskning är att det vid utövandet av dessa befogenheter är möjligt att upptäcka sådana otillåtna föremål och ämnen som uttryckligen definieras i bestämmelserna. I fråga om otillåtna föremål och ämnen kan uppgifter om upptäckten av dem samt uppgifter som gäller ämnena och föremålen registreras. Om det är fråga om en postförsändelse, kan också avsändarens och den mottagande fångens uppgifter registreras. I fråga om informationsinnehållet motsvarar punkten gällande lag.

I enlighet med 4 punkten i momentet får uppgifter som erhållits vid övervakning i fängelset föras in i säkerhetsregistret med stöd av gällande lag. Bestämmelsen om införande i säkerhetsregistret av uppgifter som erhållits vid övervakning i enlighet med 16 kap. i fängelselagen motsvarar gällande lag och preciserar att de uppgifter som ska föras in i säkerhetsregistret med stöd av denna punkt har erhållits med stöd av bestämmelsen om övervakning i fängelset.

Enligt 5 punkten i momentet får tips från andra myndigheter eller privatpersoner antecknas i säkerhetsregistret. Även till denna del motsvarar regleringen gällande lag.

I säkerhetsregistret ska det vara möjligt att behandla uppgifter som erhållits av myndigheter eller fångar eller som upptäckts under personalens övervakning och som gäller fientligheter mellan fångar samt faktiska eller eventuellt pågående konflikter och brott. Vidare ska det vara möjligt att registrera uppgifter om fångars förhållande till en kriminell organisation eller extremistgrupp, t.ex. tidigare brottslig verksamhet med en kriminell grupp eller uppgifter om kontakter med en sådan grupp. Med stöd av paragrafen är det också möjligt att registrera uppgifter om personliga relationer. Uppgifterna ska utgöra grunden för införande av en person eller händelse i registret eller ha samband med en redan registrerad misstanke eller händelse på det sätt som förutsätts i 3 mom. I säkerhetsregistret ska det också kunna antecknas uppgifter som anknyter till den registrerade och som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register samt tips av andra myndigheter eller enskilda. Dessa uppgifter kan behandlas när förutsättningarna i 1 mom. uppfylls.

Enligt 4 mom. är tröskeln för registrering högre i fråga om andra än fångar och andra personer än en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten. Det är i praktiken fråga om en eventuell medbrottsling eller en person som med fog i övrigt kan misstänkas äventyra säkerheten i fängelset. För att uppgifter om någon annan person än en som är intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten ska kunna behandlas, ska personen med fog kunna misstänkas göra sig skyldig till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse eller med fog kunna misstänkas äventyra säkerheten i fängelset. Även då får endast sådana uppgifter enligt 8 § 1, 2 och 5 punkten i säkerhetsregistret som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål behandlas.

Enligt 4 mom. ska det som registreringen i säkerhetsregistret grundar sig på antecknas för att verifiera att det är fråga om en sådan uppgift som ska antecknas i säkerhetsregistret.

I 6 mom. förutsätts att det i säkerhetsregistret antecknas hur tillförlitliga de uppgifter som ska antecknas i registret är, om det är möjligt. Bestämmelsen motsvarar gällande lag. Vidare förutsätts det i 26 § i gällande lag, som gäller utlämnande av uppgifter, att uppgifternas tillförlitlighet uppges när uppgifter lämnas ut ur säkerhetsregistret.

3 kap. **Principer för behandling av uppgifter**

14 §. *Utlämnande av uppgifter till polisen, Migrationsverket och förläggningar.*

20 §. *Utlämnande av uppgifter till Tullen.*

21 §. *Utlämnande av uppgifter till Gränsbevakningsväsendet.*

Paragraferna ändras så att Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna ges rätt att på eget initiativ till polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet lämna ut sådana uppgifter som den med stöd av gällande bestämmelser har rätt att lämna ut på begäran bl.a. om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott. Det föreslås således inga ändringar i övrigt i paragrafen än att Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter ska kunna lämnas ut också på eget initiativ.

24 §. *Förfarandet för utlämnande av uppgifter i fall som avses i 14—23 §*. Det föreslås att paragrafens 1 mom. upphävs, eftersom bestämmelser om utlämnande av uppgifter mellan myndigheter via tekniska gränssnitt eller elektroniska förbindelser samt om kontroll av användarrättigheter för informationssystem finns i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen.

26 §. *Utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret.* Paragrafen ändras så att Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna ges rätt att också på eget initiativ lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och Gränsbevakningsväsendet som den med stöd av den gällande paragrafen har rätt att lämna ut på begäran.

Till paragrafen fogas också bestämmelser om Brottspåföljdsmyndighetens andra registeruppgifter enligt 24 § att beslut om utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret fattas av den personuppgiftsansvarige eller en av denne förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

29 a §. *Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar.* Till lagen fogas en ny 29 a § som gör det möjligt att av dem som beviljar betalkort eller av betalningsin-

stitut som förmedlar betalningar få uppgifter för förvaltningen av betalkort och för den övervakning av betalningstransaktioner med betalkort som avses i 9 kap. 3 a § i den föreslagna fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen.

1.4 Lag om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet

6 a §. *Rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet.* Till lagen om samarbete mellan Polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet föreslås fogad en paragraf med bestämmelser om rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet. En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten får delta i PTG-enhetens verksamhet, om det behövs för att förhindra brott som begås under fängelsestraff eller för att upprätthålla anstaltssäkerheten. Deltagandet i verksamheten sker i enlighet med bestämmelserna om Brottspåföljdsmyndighetens befogenheter. En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten deltar således inte i förundersökning eller t.ex. i den verksamhet vid PTG-kriminalunderrättelseenheten som behandlar passageraruppgifter. Bestämmelser om rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet behövs av orsaker som nämns i den allmänna motiveringen. Det är motiverat att föreskriva om detta i PTG-lagen, eftersom avsikten är att uttryckligen föreskriva om rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet. Den föreslagna bestämmelsen om Brottspåföljdsmyndighetens deltagande i PTG-kriminalunderrättelseenhetens verksamhet är en undantagsbestämmelse, eftersom den gällande PTG-lagen endast gäller samarbetet mellan PTG-myndigheterna. Det är således motiverat att i denna lag ta in bestämmelser om Brottspåföljdsmyndighetens deltagande i PTG-samarbetet i en egen paragraf.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 september 2020.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

3.1 Utgångspunkten för bedömningen

Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska all utövning av offentlig makt bygga på lag och i all offentlig verksamhet ska lag noggrant iakttas (se GrUU 51/2006 rd). Enligt 80 § 1 mom. i grundlagen ska bestämmelser om grunderna för individens rättigheter och skyldigheter utfärdas genom lag. Utgångspunkten är att den som utövar offentlig makt alltid ska ha en behörighetsgrund som i sista hand återgår på en av riksdagen stiftad lag (RP 1/1998 rd).

Grundlagsutskottet har förutsatt (GrUB 25/1994 rd) att begränsningar av de grundläggande fri- och rättigheterna ska uppfylla vissa krav. Begränsningarna bör föreskrivas i lag, de ska vara exakta, det ska finnas godtagbara grunder för dem, de ska vara proportionerliga och kärnan i en grundläggande fri- eller rättighet får inte begränsas. Dessutom ska begränsningarna ha tillräckliga rättssäkerhetsgarantier och de ska vara förenliga med de förpliktelser om mänskliga rättigheter som är bindande för Finland.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande (GrUU 10/1998 rd) ansett att regleringen om användningen av grundläggande fri- och rättigheter bör vara så noggrant avgränsad att det klart framgår av lagbestämmelserna bland annat vem som kan vara behörig i frågor som gäller de grundläggande fri- och rättigheterna.

3.2 Brottspåföljdsmyndighetens behörighet

Grundlagsutskottet har ansett att det normalt krävts särskilda grunder för att uppgifter och befogenheter som hör till polisen anvisas andra myndigheter (GrUU 67/2016 rd). Utskottet har i utlåtanden påpekat att ett likadant lagfäst bemyndigande för andra myndigheter att göra intrång i de grundläggande fri- och rättigheterna som det som polisen har bör bedömas med avseende på det nödvändighetskrav som ingår i förutsättningarna (t.ex. GrUU 10/2016 rd, GrUU 49/2014 rd, GrUU 37/2002 rd och GrUU 2/1996 rd).

Bestämmelserna om fångarnas brevväxling, telefonsamtal, elektroniska kommunikation och övervakning av besök preciseras så att utredning av brott stryks som en förutsättning för dessa åtgärder, eftersom Brottspåföljdsmyndigheten inte är en förundersökningsmyndighet och dess befogenheter att utföra de uppgifter som ålagts den inte kan grunda sig på utredning av brott. Motsvarande ändring föreslås också i paragrafen om Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister. Bestämmelserna om säkerhetsregistret förtydligas också till den del att Brottspåföljdsmyndigheten inte har möjlighet att iaktta, dvs. observera en person. De uppgifter som ska antecknas i Brottspåföljdsmyndighetens säkerhetsregister kan däremot basera sig på uppgifter som noterats eller erhållits vid övervakningen. Övervakningen kan noteras av fångarna. Bestämmelserna i fängelselagen, häktningslagen och lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten preciseras således så att de motsvarar Brottspåföljdsmyndighetens uppgifter och behörighet. Propositionen kan således anses vara i överensstämmelse med grundlagsutskottets ståndpunkt.

3.3 Myndighetssamarbete

Enligt 2 § 3 mom. i grundlagen ska således all utövning av offentlig makt bygga på lag och i all offentlig verksamhet lag noggrant iakttas. Således bör även myndighetssamarbetet bygga på heltäckande och exakt reglering. I propositionen föreslås det att bestämmelser om Brottspåföljdsmyndighetens deltagande i PTG-samarbete med förundersökningsmyndigheterna ska utfärdas på lagnivå.

Grundlagsutskottet har i sitt utlåtande om regeringens proposition med förslag till lag om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (GrUU 35/2008 rd) fäst uppmärksamhet vid att en myndighet endast får tillämpa de befogenheter som den har inom sitt eget ansvarsområde. Propositionen uppfyller detta krav. I propositionen föreslås uttryckligen att en tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten får delta i en PTG-kriminalunderrättelseenhets verksamhet, om det behövs för att förhindra brott som begås under fängelsestraff eller för att upprätthålla anstaltssäkerheten. I fråga om tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten föreslås det i propositionen att bestämmelser om behörighet ska ingå i fängelselagen och häktningslagen. I propositionen föreslås vidare att bestämmelser om rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att behandla personuppgifter vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten.

3.4 Övervakning av betalkortskonton

Förslaget har beröringspunkter med skyddet för privatlivet och egendomsskyddet. Med stöd av 10 § 3 mom. i grundlagen kan det föreskrivas om nödvändiga begränsningar i skyddet för privatlivet under frihetsberövande. Grundlagsutskottet har understrukit att kravet på nödvändighet är viktigt (GrUU 34/2014 rd). Övervakning av kontotransaktioner på ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort är nödvändig för att säkerställa att betalkortet inte kan användas för

brottslig verksamhet. Den automatiserade allmänna övervakningen av avvikelser från det sedvanliga i fråga om ett betalkortskonto ska grunda sig enbart på antalet betalningstransaktioner eller på tillgångarnas värde. Det är fråga om faktisk förvaltningsverksamhet.

Beslut om övervakning av enskilda betalningstransaktioner ska basera sig på beslut som fattats på grund av avvikelser från sedvanlig betalningstrafik för en eller flera betalningstransaktioner som upptäckts vid den allmänna övervakningen. Såsom konstateras ovan är automatiserad allmän övervakning nödvändig för att man ska kunna upptäcka händelser som avviker från sedvanlig betalningstrafik. Egendoms- och integritetsskyddet begränsas endast i den mån det behövs. Tröskeln för övervakning, behovet av övervakning, är densamma som i bestämmelserna om fångens kontakter utanför fängelset. I bestämmelsen anges exakt de skäl - förhindrande av brott, avvärjande av fara som hotar ordningen i fängelset eller tryggande av fångens eller någon annans säkerhet - på basis av vilka övervakning av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan anses motiverad. Förutsättningarna för beslut i ett enskilt fall gäller en enskild fånge, varvid skyddet för privatlivet och egendomsskyddet begränsas endast när det är motiverat i ett enskilt fall. Det föreslås att det uttryckligen ska föreskrivas om beslutanderätten i fråga om beslut om övervakning av enskilda betalningstransaktioner.

Övervakningen av betalkortskonton förutsätter trots sekretessbestämmelserna rätt att få uppgifter av betalningsinstitutet. Det föreskrivs uttryckligen om detta.

Förbudet mot att söka ändring är motiverat på motsvarande sätt som i bestämmelserna om fångens kontakter utanför fängelset. Grundlagsutskottet har bedömt förbudet mot att söka ändring till denna del (GrUU 34/2014 rd).

3.5 Teknisk övervakning

I propositionen föreslås det att det ska föreskrivas mera exakt än för närvarande om teknisk övervakning i fängelser. Förslaget är av betydelse med tanke på det skydd för privatlivet som tryggas i 10 § i grundlagen, eftersom användningen av teknisk övervakning innebär ett ringa ingrepp i skyddet för privatlivet.

Med stöd av den föreslagna 16 kap. 1 a § i fängelselagen kan fängelselokalerna övervakas genom kameraövervakning med inspelning. Sådan övervakning har redan genomförts med stöd av 16 kap. 1 §. I propositionen föreslås således inte till denna del att de nuvarande befogenheterna utvidgas till att användas för teknisk övervakning. I fängelselagen föreslås emellertid noggrannare bestämmelser än för närvarande om hur teknisk övervakning ska genomföras i fängelselokalerna.

Det är nödvändigt att använda teknisk övervakning för att upprätthålla fängelsesäkerheten. De gällande bestämmelserna har kommit till med grundlagsutskottets medverkan (RP 263/2004 rd och GrUU 20/2005 rd). Grundlagsutskottet anser också att motsvarande regler av detta slag som berättigar till kameraövervakning är godtagbara i lagen om behandlingen av personer i förvar hos polisen och i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (GrUU 21/2006 rd och GrUU 10/2004 rd).

I propositionen preciseras gällande reglering och t.ex. boendeceller och toaletter lämnas utanför den tekniska övervakningen, vilket förbättrar tillgodoseendet av skyddet för privatlivet i fängelser.

På behandling av personuppgifter som uppstår vid kameraupptagningar tillämpas lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten, om föremålet för upptagningen är en fånge och till övriga delar 17 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet. Regleringen är således heltäckande också i fråga om behandlingen av personuppgifter från kameraupptagningar.

Med stöd av det som konstaterats ovan kan förslaget om teknisk övervakning anses oproblematiskt med tanke på skyddet för privatlivet som tryggas i 10 § i grundlagen.

3.6 Behandling av personuppgifter

Enligt grundlagsutskottet bör skyddet för personuppgifter i första hand tillgodoses med stöd av den allmänna dataskyddsförordningen (EU) 2016/679 och den nationella allmänna lagstiftningen. Speciallagstiftning bör vara avgränsad till nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymme som dataskyddsförordningen medger. Enligt grundlagsutskottet ska hänsyn tas till de krav som de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna ställer när det nationella handlingsutrymmet utnyttjas. Behovet av speciallagstiftning måste bedömas utifrån de hot och risker som behandlingen av personuppgifter medför. Ju större risk fysiska personers rättigheter och friheter utsätts för på grund av behandlingen, desto mer motiverat är det med mer detaljerade bestämmelser. Grundlagsutskottet har dessutom understrukit att skyddet för privatlivet och personuppgifter inte har företräde framför andra grundläggande fri- och rättigheter. Skyddet för privatlivet och personuppgifter måste ställas i relation till övriga grundläggande och mänskliga rättigheter samt till övriga vägande samhälleliga intressen, exempelvis intressen som hör samman med den allmänna säkerheten och som i extrema fall kan falla tillbaka på den grundläggande rätten till personlig säkerhet. Lagstiftaren ska garantera skyddet för privatlivet och personuppgifter på ett sätt som är godtagbart med avseende på de samlade grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 14/2018 rd).

Grundlagsutskottet har i fråga om dataskyddsdirektivet ansett att det inte innehåller sådan detaljerad reglering som bildar en tillräcklig regleringsgrund med tanke på skyddet för privatlivet och personuppgifter, som tryggas i 10 § i grundlagen. När det gäller behandlingen av personuppgifter som hör till tillämpningsområdet för dataskyddsdirektivet och dataskyddslagen avseende brottmål, ska man därför alltjämt ta i beaktande grundlagsutskottets utlåtandepraxis. Bestämmelserna om behandling av personuppgifter bör fortfarande analyseras utifrån utskottets tidigare praxis med fokus på exakta och heltäckande bestämmelser på lagnivå i en regleringskontext som den här, där det finns ett känsligt samband med de grundläggande fri- och rättigheterna (GrUU 14/2018 rd, GrUU 26 (2018 rd).

Enligt 10 § 1 mom. i grundlagen utfärdas närmare bestämmelser om skydd för personuppgifter genom lag. Grundlagsutskottets vedertagna praxis har varit att lagstiftarens handlingsutrymme dessutom begränsas av att skyddet för personuppgifter delvis ingår i samma moment som skyddet för privatlivet. Lagstiftaren måste tillgodose denna rätt på ett sätt som är godtagbart med avseende på de grundläggande fri- och rättigheterna överlag. Om man ser till skyddet för personuppgifter har grundlagsutskottet ansett det viktigt att reglera åtminstone om syftet med registreringen, uppgifternas innehåll, det tillåtna ändamålet för användningen inklusive rätten att utlämna registrerade uppgifter samt den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd (t.ex. GrUU 31/2017 rd, GrUU 13/2016 rd). Dessutom ska regleringen av dessa faktorer på lagnivå vara heltäckande, exakt och noggrant avgränsad.

I fråga om övervaknings- och verksamhetsregistret och säkerhetsregistret innehåller propositionen förslag till bestämmelser om syftet med registreringen, innehållet i de personuppgifter

som ska registreras och uppgifternas användningsändamål. Propositionen innehåller förslag till bestämmelser också i fråga om utlämnande av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Syftet med de föreslagna bestämmelserna är att säkerställa att de grundläggande fri- och rättigheterna tillgodoses effektivare än för närvarande. Bestämmelserna preciseras så att de tydligare motsvarar Brottspåföljdsmyndighetens lagstadgade uppgifter och behörighet. I bestämmelserna föreslås preciseringar av förutsättningarna för registrering i säkerhetsregistret samt de uppgifter som får behandlas i enlighet med säkerhetsregistrets ändamål. Det föreslås att det i övervaknings- och verksamhetsregistret ska kunna föras in uppgifter som bättre tryggar anstaltssäkerheten och fångarnas säkerhet samt effektiviserar förhindrandet av brott. Det är således fråga om nödvändiga bestämmelser inom ramen för det nationella handlingsutrymmet. Det är motiverat med detaljerade bestämmelser, eftersom behandlingen av uppgifter om personer som har berövats sin frihet har en väsentlig betydelse med tanke på personens rättigheter och skyldigheter. Den föreslagna regleringen är heltäckande, exakt och noggrant avgränsad med beaktande av syftet med registreringen, de registrerade personuppgifternas innehåll, användningsändamål och huruvida uppgifterna kan lämnas ut. Propositionen innehåller inga ändringsförslag i de gällande bestämmelserna om den tid uppgifterna finns kvar i registret och den registrerades rättsskydd. Till dessa delar kan de gällande bestämmelserna anses uppfylla ovan nämnda krav.

Grundlagsutskottet har i sin utlåtandepraxis noterat vad och vem rätten att få uppgifter gäller och hur rätten är kopplad till nödvändighetskriteriet. Myndigheternas rätt att få och möjlighet att lämna ut information kan enligt utskottet gälla behövliga uppgifter för ett visst syfte, om lagen ger en uttömmande förteckning över innehållet i uppgifterna. Om innehållet däremot inte anges i form av en förteckning, ska det i lagstiftningen ingå ett krav på att informationen är nödvändig för ett visst syfte (t.ex. GrUU 31/2017 rd samt GrUU 17/2016 rd). Å andra sidan har utskottet ansett att grundlagen inte tillåter en generös och ospecificerad rätt att få uppgifter, inte ens om den är förenad med nödvändighetskriteriet (t.ex. GrUU 71/2014 rd, GrUU 62/2010 rd och GrUU 59/2010 rd). Utskottet har i sin praxis bedömt att även tillåtandet av behandling av känsliga uppgifter berör själva kärnan i skyddet för personuppgifter som gäller privatlivet (GrUU 37/2013 rd). I sina analyser av omfattning, exakthet och innehåll i lagstiftning om rätten att få och lämna ut uppgifter trots sekretess har utskottet lagt vikt vid att de uppgifter som lämnas ut är av känslig art (t.ex. GrUU 38/2016 rd).

Utskottet har ansett att rätten till information, som går före sekretessbestämmelserna, i sista hand går ut på att den myndighet som är berättigad till informationen i och med sina egna behov åsidosätter de grunder och intressen som är skyddade genom den sekretess som gäller myndigheten som innehar informationen. (GrUU 62/2010 rd och GrUU 42/2010 rd).

I propositionen föreslås bestämmelser med stöd av vilka Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och också på eget initiativ får lämna ut uppgifter till förundersökningsmyndigheterna för att förhindra brott. Syftet med denna rättighet är inte bara att tillgodose de skyddsintressen som nämns i 7 § i grundlagen, utan också att främja verkställandet av det allmännas skyldighet enligt 22 § i grundlagen att se till att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Propositionen baserar sig på en strävan att bekämpa brottslighet, med stöd av vilken en begränsning av 10 § i grundlagen kan anses godtagbar. Med beaktande av avvägningen beträffande de grundläggande fri- och rättigheterna innebär de föreslagna ändringarna inte heller något sådant ingrepp i kärnområdet för 10 § i grundlagen att den grundläggande rättigheten i fråga skulle urholkas.

De föreslagna bestämmelserna om utlämnande av uppgifter på eget initiativ kan anses uppfylla de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna. Begränsningen av 10 § i grundlagen grundar sig på lag och begränsningen kan med beaktande av regleringens innehåll och syfte anses vara exakt och noggrant avgränsad. Propositionen baserar sig på ett samhälleligt behov att förhindra brottslighet, med stöd av vilket en begränsning av 10 § i grundlagen kan anses godtagbar och proportionerlig.

Av 1 § i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten framgår att om inte något annat föreskrivs i den lagen, tillämpas på sekretess för och utlämnande av personuppgifter offentlighetslagen och på annan behandling av personuppgifter den allmänna dataskyddsförordningen, nedan dataskyddsförordningen, samt dataskyddslagen (1050/2018) samt dataskyddslagen avseende brottmål. Den sistnämnda tillämpas också på verkställighet av straffrättsliga påföljder. Således omfattas de ärenden som regleras i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten av tillämpningsområdet för dataskyddslagen avseende brottmål, utom i fråga om besökarregistret enligt lagens 9 §, och i övrigt till den del det vid behandlingen av uppgifter är fråga om uppgifter om andra personer än brottmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd. I fråga om andra personer tillämpas dataskyddsförordningen och dataskyddslagen i enlighet med tillämpningsområdet för artikel 2 i dataskyddsförordningen. Bestämmelserna om utlämnande av uppgifter i anslutning till verkställigheten av straffrättsliga påföljder som således har samband huvudsakligen med tillämpningsområdet för dataskyddslagen avseende brottmål.

Enligt artikel 4 i dataskyddsdirektivet avseende brottmål ska medlemsstaterna bl.a. föreskriva att personuppgifter ska behandlas enligt lagen och att de samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål. Behandling som utförs av samma eller en annan personuppgiftsansvarig för annat ändamål än det ursprungliga är dock tillåten, om det föreskrivs om behandlingen i lag och behandlingen för detta andra ändamål är behövlig och i rätt proportion. Kravet på att behandlingen överensstämmer med lag specificeras i artikel 8 i direktivet, enligt vilken behandlingen är laglig enbart om och bara till den del den är nödvändig för att en behörig myndighet kan genomföra en uppgift inom direktivets tillämpningsområde och om den baserar sig på lagen.

Bestämmelser om principen om ändamålsbegränsning finns i 5 § i dataskyddslagen avseende brottmål. Enligt 1 mom. i den nämnda paragrafen får den personuppgiftsansvarige samla in personuppgifter endast för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och får inte behandla dem på ett sätt som står i strid med dessa ändamål. Enligt 2 mom. i nämnda paragraf får personuppgifter som har samlats in för ett ändamål som anges i 1 § 1 eller 2 mom. i dataskyddslagen avseende brottmål behandlas för något annat än ett i momentet angivet ändamål endast om det föreskrivs om behandlingen i lag.

I artikel 5.1 b i dataskyddsförordningen föreskrivs om ändamålsbegränsning när det gäller personuppgifter. Enligt den ska personuppgifter ”samlas in för särskilda, uttryckligt angivna och berättigade ändamål och inte senare behandlas på ett sätt som är oförenligt med dessa ändamål”.

När behandlingen av personuppgifter baserar sig på artikel 6.1 c eller e i dataskyddsförordningen, kan man inom det nationella handlingsutrymmet i enlighet med artikel 6.3 föreskriva om de parter och ändamål för vilka personuppgifter får lämnas ut. Om det anses att ändamålet med behandlingen av uppgifter ändras till följd av att de lämnas ut, ska förutsättningarna för utlämnandet bedömas utifrån principen om ändamålsbegränsning såsom det föreskrivs i artikel 6.4 i dataskyddsförordningen. Bestämmelsen om utlämnande ska vara nödvändig och i rätt proportion med tanke på tryggandet av de mål som avses i artikel 23.1.

Grundlagsutskottet har betonat behovet av att säkerställa att principen om ändamålsbundenhet iakttas vid behandlingen av personuppgifter (GrUU 20/2016 rd, GrUU 13/2016 rd, GrUU 21/2012 rd, GrUU 47/2010 rd och GrUU 25/2009 rd). De förslag som ingår i propositionen och som gäller utlämnande av uppgifter ur Brottspåföljdsmyndighetens informationssystem kan anses uppfylla kravet på principen om ändamålsbegränsning.

Kravet på bestämmelser i lag sträcker sig också till möjligheten att överlåta personuppgifter via en teknisk anslutning. Till denna del uppfylls kravet på bestämmelser i lag genom bestämmelserna i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen som trädde i kraft den 1 januari 2020. Grundlagsutskottet har gett ett utlåtande i ärendet (GrUU 73/2018 rd). Med tanke på den personuppgiftsansvariges övervakningsskyldighet bör den personuppgiftsansvarige fortfarande separat analysera de villkor på vilka en teknisk anslutning kan öppnas.

Propositionen är förenlig med de människorättsförpliktelser som är bindande för Finland. De föreslagna ändringarna kan enligt regeringens uppfattning också anses uppfylla de allmänna förutsättningarna för begränsning av de grundläggande fri- och rättigheterna.

Enligt regeringens uppfattning kan lagförslagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Det är önskvärt att grundlagsutskottet behandlar propositionen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 9 § 2 mom., 2 kap. 10 § 3 mom., 4 kap. 4 § 3 mom., 9 kap. 3 § och 10 § 2 mom., 12 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1 mom., 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom., 13 kap. 2 § 3 mom., 19 kap. 1 och 2 § samt 20 kap. 2 § 7 punkten,

av dem 1 kap. 9 § 2 mom., 12 kap. 2 § 1 mom., 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom., 13 kap. 2 § 3 mom., 19 kap. 2 § och 20 kap. 2 § 7 punkten sådana de lyder i lag 393/2015, 2 kap. 10 § 3 mom. sådant det lyder i lag 33/2015, 9 kap. 3 § och 10 § 2 mom. sådana de lyder i lag 383/2017 samt 19 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011, och

fogas till 2 kap. 2 a §, sådan den lyder i lag 383/2017, ett nytt 2 mom., till 9 kap. en ny 3 a §, till 9 kap. 9 § ett nytt 4 mom. och till 16 kap. en ny 1 a § som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse

9 §

Behörighet utom tjänstetid

— —

En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden och efterlysning får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen inom brottspåföljdsregionen.

— —

2 kap.

Inledande av verkställighet

2 a §

Efterlysning

— —

Brottspåföljdsmyndigheten får efterlysa en fånge om fången

1) rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset, den förläggningsplats som avses i 8 kap. 9 § 2 mom. eller den vårdplats som avses i 10 kap. 2—4 §,

2) har befunnit sig utanför fängelset med stöd av ett tillstånd som beviljats enligt 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap. och inte återvänder vid den tidpunkt som anges i villkoren för tillståndet eller i övrigt bryter mot villkoren i fråga.

10 §

Beslutanderätt

— —

Beslut om efterlysning av den dömde eller fången och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören.

4 kap.

Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset

4 §

Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset

— —

En samling lagar, förordningar och andra författningar som gäller fångar ska finnas tillgänglig för fångarna. Fångarna ska också ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelset och fängelsepersonalens verksamhet samt de organ som utövar tillsyn över tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka fången enligt internationella fördrag har besvärs- eller klagorätt.

9 kap.

Fångarnas egendom och inkomster

3 §

Innehav av pengar och andra betalningsmedel

I slutna fängelser har fångarna inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan dock ställas till fångarnas förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

Fångarna i öppna anstalter har rätt att inneha pengar och andra betalningsmedel. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan ställas till fångarnas förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge kan på fångens begäran tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

Fången ska varje månad ges ett utdrag ur bokföringen av hans eller hennes penningmedel.

3 a §

Övervakning av användningen av betalkort

Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som har getts till en fånge kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet.

Om det vid övervakning enligt 1 mom. upptäcks betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse eller om det behövs av någon annan orsak, kan användningen av betalkortet övervakas utifrån ett beslut som fattats i ett enskilt fall på så sätt att övervakningen gäller alla uppgifter om användningen av betalkortet. En förutsättning för övervakningen är dessutom att övervakningen behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för högst en månad åt gången.

9 §

Beslutanderätt

— —

En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som avses i 3 a § 2 mom.

10 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

— —

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om

1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det betalkort som ställs till fångarnas förfogande,

2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,

3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska uppteckna i den,

4) betalning av och beloppet på den provision som avses i 6 § och om när sysselsättningspenning enligt den paragrafen inte betalas ut.

12 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från fångar får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att

förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.

— —

5 §

Kvarhållande av brev eller postförsändelser

Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge får kvarhållas, om detta behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

— —

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En fånges telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

— —

8 §

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar

Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från fångar på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I fråga om fångarnas brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3—5, 10 och 11 §.

— —

13 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

2 §

Besöksrum och övervakning av besök

— —

Vid sådana övervakade besök som avses i 3 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtal innan åtgärden inleds. Samtalet vid ett övervakat besök hos en fånge som är placerad på en säkerhetsavdelning får avlyssnas och upptas.

16 kap.

Granskning av fängelselokaler och fångar

1 a §

Teknisk övervakning i ett fängelse

För övervakningen av fängelseområdet och fängelselokalerna kan det användas teknisk övervakning i syfte att upprätthålla ordningen i fängelset, förvaringssäkerheten och fångarnas och andras säkerhet samt i syfte att förhindra rymning eller olovligt avvikande från öppna anstalter eller brott. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Teknisk övervakning får inte användas i fångarnas celler, i toaletter, i omklädningsrum och på andra motsvarande platser. Det ska på tillbörligt sätt underrättas om den tekniska övervakningen.

Bestämmelser om teknisk övervakning i besöksrum finns i 13 kap. Bestämmelser om teknisk övervakning vid observation och observation i isolering finns i 18 kap. Bestämmelser om kameraövervakning av arbetstagare finns i 16 och 17 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

1 §

Anmälan till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att betvivla att pengar och andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung, ska saken anmälas till polisen eller någon annan förundersökningsmyndighet.

Uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden från eller till en fånge eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. Under samma förutsättningar kan kopior eller inspelningar av meddelandena överlämnas. En förutsättning för lämnande av uppgifter är att den myndighet som tar emot uppgifterna har rätt att ta del av dem.

Brottspåföljdsmyndigheten får meddela polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren uppgifter som kommit fram i samband med övervakningen av fångarna eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter och som gäller händelser eller personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Uppgifter får dock inte lämnas ut, om lämnandet av sådana uppgifter eller handlingar till polisen eller användningen av uppgifterna som bevis har förbjudits eller begränsats i lag.

2 §

Anmälan till den myndighet som beviljat en förmån

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att misstänka att arbetslöshetsersättning, folkpension eller någon annan motsvarande social förmån utan grund har betalats till en fånge, ska saken för utredning av ärendet anmälas till den myndighet som beviljat förmånen.

20 kap.

Ändringssökande

2 §

Förbud mot att söka ändring

En fånge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljds-myndighetens beslut som gäller

— —

7) övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § 2 mom. eller användning av pengar enligt 9 kap. 4 § 3 mom.,

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

2.

Lag

om ändring av häktningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i häktningslagen (768/2005) 2 kap. 3 § 3 mom., 5 kap. 3 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 8 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1 mom. och 7 § 1 mom., samt 9 kap. 1 § 3 mom.,

av dem 5 kap. 3 § 1 mom. och 9 § 2 mom. sådana de lyder i lag 384/2017, 8 kap. 2 § 1 mom. och 7 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 3 mom. sådana de lyder i lag 394/2015, samt

fogas till 2 kap. nya 5 a och 5 b §, till 5 kap. en ny 3 a § och till 5 kap. 8 § ett nytt 3 mom., till 11 kap. 1 § ett nytt 3 mom. samt till 15 kap. 2 § en ny 3 a-punkt, som följer:

2 kap.

Ankomst till ett fängelse

3 §

Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset

— —

De häktade ska ha tillgång till en samling lagar, förordningar och andra författningar som gäller häktade. De häktade ska också ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelset och fängelsepersonalens verksamhet samt över de organ som utövar tillsyn över tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka den häktade enligt internationella fördrag har besvärs- eller klagorätt.

— —

5 a §

Efterlysning

Brottspåföljdsmyndigheten får efterlysa en häktad om den häktade

1) rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset eller den vårdplats som avses i 6 kap. 2 eller 3 §,

2) har befunnit sig utanför fängelset med stöd av ett tillstånd som beviljats enligt 9 kap. 14 § och inte återvänder vid den tidpunkt som anges i villkoren för tillståndet eller i övrigt bryter mot villkoren i fråga.

5 b §

Beslutanderätt

Beslut om efterlysning av den häktade och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören.

5 kap.

De häktades egendom och inkomster

3 §

Innehav av pengar och andra betalningsmedel

De häktade har inte rätt att inneha pengar eller sådana andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan dock ställas till de häktades förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en häktad ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på den häktades bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.

— —

3 a §

Övervakning av användningen av betalkort

Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som har getts till en häktad kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet.

Om det vid övervakning enligt 1 mom. upptäcks betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse eller om det behövs av någon annan orsak, kan användningen av betalkortet övervakas utifrån ett beslut som fattats i ett enskilt fall på så sätt att övervakningen gäller alla uppgifter om användningen av betalkortet. En förutsättning för övervakningen är dessutom att övervakningen behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för högst en månad åt gången.

8 §

Beslutanderätt

— —

En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som avses i 3 a § 2 mom.

9 §

Närmare bestämmelser och föreskrifter

— —

Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om

1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det betalkort som ställs till de häktades förfogande,

2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,

3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska uppteckna i den,

4) betalning av och beloppet på den provision som avses i 9 kap. 6 § i fängelselagen och om när sysselsättningspenning enligt den paragrafen inte betalas ut.

8 kap.

Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation

2 §

Läsning och kopiering av meddelanden

Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en häktad får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med häktningen, förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.

— —

5 §

Kvarhållande av brev eller postförsändelser

Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad får kvarhållas, om vidarebefordrandet äventyrar syftet med häktningen eller om kvarhållandet behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.

— —

7 §

Avlyssning och inspelning av telefonsamtal

En häktads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.

— —

9 kap.

Besök och andra kontakter utom fängelset

1 §

Besök

— —

Samtalet mellan den häktade och besökaren får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga

bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.

— —

11 kap.

Granskning av fängelselokaler och häktade

1 §

Övervakningen i ett fängelse

— —

Vid verkställighet av häktning tillämpas bestämmelserna i fängelselagens 16 kap. 1 a § om teknisk övervakning i fängelset.

15 kap.

Ändringssökande

2 §

Förbud mot att söka ändring

En häktad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller

— —

3 a) övervakning av användningen av betalkort enligt 5 kap. 3 a § 2 mom.,

— —

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

3.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015) 24 § 1 mom.,

ändras 8 §, 14 § 1 mom. samt 20, 21 och 26 § samt

fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 17/2016, nya 5 och 6 mom., och till lagen en ny 29 a § som följer:

7 §

Övervaknings- och verksamhetsregistret

— —

Övervaknings- och verksamhetsregistret innehåller också sådana uppgifter om händelser och personer som på grund av omständigheterna eller en persons uppträdande med fog kan bedömas vara av betydelse med tanke på upprätthållandet av anstaltsordningen och anstaltssäkerheten.

När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgifternas tillförlitlighet och riktighet.

8 §

Säkerhetsregistret

Säkerhetsregistret innehåller sådana uppgifter som hänför sig till förhindrandet av brott som begås under fängelsestraff eller till upprätthållandet av anstaltssäkerheten och vilka gäller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som med fog kan antas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse.

Registret kan också innehålla uppgifter om exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten.

Säkerhetsregistret kan utöver de uppgifter för specificering av en person som avses i 4 § också innehålla följande uppgifter som hänför sig till misstankar enligt 1 mom. och händelser enligt 2 mom.:

1) uppgifter som hänför sig till övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen,

2) uppgifter som hänför sig till brevväxling, besök, telefonsamtal, användning av internet och andra teleförbindelser enligt 12 och 13 kap. i fängelselagen och i 8 och 9 kap. i häktningslagen,

3) uppgifter som hänför sig till granskning enligt 16 och 17 kap. i fängelselagen och 11 och 12 kap. i häktningslagen,

4) uppgifter som erhållits vid övervakning enligt 16 kap. 1 § i fängelselagen,

5) sådana uppgifter som kan kopplas till den registrerade som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register,

6) tips av andra myndigheter eller enskilda.

Brottspåföljdsmyndigheten får behandla sådana uppgifter som avses i 1, 2 och 5 punkten och som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål och som gäller någon annan än en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, om personen med fog kan misstänkas göra sig skyldig till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse eller med fog kan misstänkas äventyra säkerheten i fängelset.

Grunden för registrering av en person i säkerhetsregistret ska antecknas.

När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgiftslämnarens tillförlitlighet och uppgifternas riktighet.

3 kap.

Principer för behandling av uppgifter

14 §

Utlämnande av uppgifter till polisen, Migrationsverket och förläggningar

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och också på eget initiativ till polisen lämna ut följande specificerade uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott, gripande av en efterlyst person eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:

1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,

2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar, uppgifter om behovet av avskildhet och begränsningar av kontakterna för en häktad och om andra särskilda föreskrifter som gäller den häktade samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,

3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,

4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

— —

20 §

Utlämnande av uppgifter till Tullen

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och också på eget initiativ till Tullen lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott:

1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,

2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

21 §

Utlämnande av uppgifter till Gränsbevakningsväsendet

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och också på eget initiativ till gränsbevakningsväsendet lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för gränsbevakning, för att personer ska kunna påträffas eller för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från Gränsbevakningsväsendet som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:
1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,
2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

26 §

Utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret

Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna och också på eget initiativ lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och Gränsbevakningsväsendet som är nödvändiga för ändamål som motsvarar säkerhetsregistrets användningsändamål. När en uppgift lämnas ut ska det uppges hur tillförlitlig den är.
Beslut om utlämnande av uppgifter fattas av den personuppgiftsansvarige eller en av denne förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.

29 a §

Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar

Brottspåföljdsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av betalningsinstitut som beviljar betalkort eller som förmedlar betalningar få de uppgifter som är nödvändiga för förvaltningen av betalkort godkända av Brottspåföljdsmyndigheten och för den övervakning av betalningstransaktioner med betalkort som avses i 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen.

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

4.

Lag

om ändring av lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut

fogas till lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009) en ny 6 a § som följer:

6 a §

Rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenheters verksamhet

En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten får delta i en PTG-kriminalunderrättelseenhets verksamhet, om det behövs för att förhindra brott som begås under fängelsestraff eller för att upprätthålla anstaltssäkerheten.

Bestämmelser om behörigheten för tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten finns i fängelselagen (767/2005) och häktningslagen (768/2005). Bestämmelser om rätten för tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten att behandla personuppgifter vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015).

———

Denna lag träder i kraft den 20 .

———

Helsingfors den 13 februari 2020

Statsminister

Sanna Marin

Justitieminister Anna-Maja Henriksson

Bilaga
Parallelltext

1.

Lag

om ändring av fängelselagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i fängelselagen (767/2005) 1 kap. 9 § 2 mom., 2 kap. 10 § 3 mom., 4 kap. 4 § 3 mom., 9 kap. 3 § och 10 § 2 mom., 12 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1 mom., 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom., 13 kap. 2 § 3 mom., 19 kap. 1 och 2 § samt 20 kap. 2 § 7 punkten,

av dem 1 kap. 9 § 2 mom., 12 kap. 2 § 1 mom., 7 § 1 mom. och 8 § 1 mom., 13 kap. 2 § 3 mom., 19 kap. 2 § och 20 kap. 2 § 7 punkten sådana de lyder i lag 393/2015, 2 kap. 10 § 3 mom. sådant det lyder i lag 33/2015, 9 kap. 3 § och 10 § 2 mom. sådana de lyder i lag 383/2017 samt 19 kap. 1 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 735/2011, och

fogas till 2 kap. 2 a §, sådan den lyder i lag 383/2017, ett nytt 2 mom., till 9 kap. en ny 3 a §, till 9 kap. 9 § ett nytt 4 mom. och till 16 kap. en ny 1 a § som följer:

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
1 kap	1 kap
Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse	**Allmänna bestämmelser om verkställighet av fängelse**
9 §	9 §
Behörighet utom tjänstetid	*Behörighet utom tjänstetid*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen inom brottspåföljdsregionen.	En verkställighetsansvarigs beslutanderätt när det gäller beslut om strafftiden *och efterlysning* får, om saken inte tål uppskov, utövas av den jourhavande tjänstemannen inom brottspåföljdsregionen.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	2 kap.
Inledande av verkställighet	**Inledande av verkställighet**
	2 a §
	Efterlysning
	— — — — — — — — — — — — — — —
	Brottspåföljdsmyndigheten får efterlysa en fånge om fången
	1) rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset, den förläggningsplats som avses i 8 kap. 9 § 2 mom. eller den vårdplats som avses i 10 kap. 2—4 §,
	2) har befunnit sig utanför fängelset med stöd av ett tillstånd som beviljats enligt 8 kap. 6 § eller 9 § 1 eller 3 mom. eller 14 kap. och inte återvänder vid den tidpunkt som anges i villkoren för tillståndet eller i övrigt bryter mot villkoren i fråga.
10 §	10 §
Beslutanderätt	*Beslutanderätt*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Beslut om efterlysning av den dömde och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören.	Beslut om efterlysning av den dömde *eller fången* och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören.
4 kap.	4 kap.
Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset	**Ankomst till ett fängelse och placering i fängelset**
4 §	4 §
Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset	*Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
En samling lagar, förordningar och andra föreskrifter som gäller fångar skall hållas tillgänglig för fångarna.	En samling lagar, förordningar och andra *författningar* som gäller fångar ska finnas tillgänglig för fångarna. *Fångarna ska också*

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelset och fängelsepersonalens verksamhet samt de organ som utövar tillsyn över tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka fången enligt internationella fördrag har besvärs- eller klagorätt.
9 kap.	9 kap.
Fångarnas egendom och inkomster	**Fångarnas egendom och inkomster**
3 §	3 §
Innehav av pengar och andra betalningsmedel	*Innehav av pengar och andra betalningsmedel*
I slutna fängelser har fångarna inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Fångarna kan dock ges ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort till sitt förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.	I slutna fängelser har fångarna inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan dock *ställas* till fångarnas förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.
Fångarna i öppna anstalter har rätt att inneha pengar och andra betalningsmedel. Fångarna kan ges ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort till sitt förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge kan på fångens begäran tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.	Fångarna i öppna anstalter har rätt att inneha pengar och andra betalningsmedel. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan *ställas* till fångarnas förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en fånge kan på fångens begäran tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på fångens bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.
Fången ska varje månad ges ett utdrag ur bokföringen av hans eller hennes penningmedel.	Fången ska varje månad ges ett utdrag ur bokföringen av hans eller hennes penningmedel.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	3 a §
	Övervakning av användningen av betalkort
	Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som har getts till en fånge kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet.
	Om det vid övervakning enligt 1 mom. upptäcks betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse eller om det behövs av någon annan orsak, kan användningen av betalkortet övervakas utifrån ett beslut som fattats i ett enskilt fall på så sätt att övervakningen gäller alla uppgifter om användningen av betalkortet. En förutsättning för övervakningen är dessutom att övervakningen behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för högst en månad åt gången.
	9 §
	Beslutanderätt
	— — — — — — — — — — — — — — —
	En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som avses i 3 a § 2 mom.
10 §	10 §
Närmare bestämmelser och föreskrifter	*Närmare bestämmelser och föreskrifter*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Närmare föreskrifter om egenskaperna hos och om överlämnande och användning av det betalkort som ges i fångarnas besittning, om förvaring, sändande och förstöring av egen-	*Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om*
	1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
dom, om egendomsförteckningen och om vilken egendom som ska uppteckna i den samt om betalning av provision som avses i 6 §, om provisionens belopp och om när sysselsättningspenning inte betalas ut meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.	*betalkort som ställs till fångarnas förfogande,* *2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,* *3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska uppteckna i den,* *4) betalning av och beloppet på den provision som avses i 6 § och om när sysselsättningspenning enligt den paragrafen inte betalas ut.*
12 kap.	12 kap.
Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation	**Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**
2 §	2 §
Läsning och kopiering av meddelanden	*Läsning och kopiering av meddelanden*
Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från fångar får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra *eller utreda* brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.	Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från fångar får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.
5 §	5 §
Kvarhållande av brev eller postförsändelser	*Kvarhållande av brev eller postförsändelser*
Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge får kvarhållas, om detta är nödvändigt för att förhindra *eller utreda* ett brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.	Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en fånge får kvarhållas, om detta behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
7 §	7 §
Avlyssning och inspelning av telefonsamtal	*Avlyssning och inspelning av telefonsamtal*
En fånges telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra *eller utreda* brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.	En fånges telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet.
8 §	8 §
Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar	*Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation på säkerhetsavdelningar*
Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från fångar på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra *eller utreda* brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I fråga om fångarnas brevväxling tillämpas i övrigt bestämmelserna i 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3—5, 10 och 11 §.	Andra brev, postförsändelser och meddelanden till och från fångar på en säkerhetsavdelning än sådana som avses i 3 och 4 § får läsas, om det av någon anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. I fråga om fångarnas brevväxling tillämpas i övrigt 1 §, 2 § 2 och 3 mom. samt 2 a, 3—5, 10 och 11 §.
13 kap.	13 kap.
Besök och andra kontakter utom fängelset	**Besök och andra kontakter utom fängelset**
2 §	2 §
Besöksrum och övervakning av besök	*Besöksrum och övervakning av besök*
Vid sådana övervakade besök som avses i 3 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk	Vid sådana övervakade besök som avses i 3 § får samtalet mellan fången och besökaren avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, fångens uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra *eller utreda* brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtal innan åtgärden inleds. Samtalet vid ett övervakat besök hos en fånge som är placerad på en säkerhetsavdelning får avlyssnas och upptas.	anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med fångens brottsliga bakgrund, med fångens uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Fången och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtal innan åtgärden inleds. Samtalet vid ett övervakat besök hos en fånge som är placerad på en säkerhetsavdelning får avlyssnas och upptas.
16 kap.	16 kap.
Granskning av fängelselokaler och fångar	**Granskning av fängelselokaler och fångar**
	1 a §
	Teknisk övervakning i ett fängelse
	För övervakningen av fängelseområdet och fängelselokalerna kan det användas teknisk övervakning i syfte att upprätthålla ordningen i fängelset, förvaringssäkerheten och fångarnas och andras säkerhet samt i syfte att förhindra rymning eller olovligt avvikande från öppna anstalter eller brott. Teknisk övervakning omfattar iakttagande och upptagning av bild med en teknisk anordning. Teknisk övervakning får inte användas i fångarnas celler, i toaletter, i omklädningsrum och på andra motsvarande platser. Det ska på tillbörligt sätt underrättas om den tekniska övervakningen. *Bestämmelser om teknisk övervakning i besöksrum finns i 13 kap. Bestämmelser om teknisk övervakning vid observation och observation i isolering finns i 18 kap. Bestämmelser om kameraövervakning av arbetstagare finns i 16 och 17 § i lagen om integritetsskydd i arbetslivet (759/2004).*

Gällande lag

19 kap

Anmälningar och lämnande av upplysningar

1 §

Anmälan om egendom, pengar, andra betalningsmedel och sociala förmåner

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att betvivla att pengar och andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung, ska saken anmälas till polisen.

Om det med stöd av de omständigheter som framkommit vid skötseln av de uppgifter som avses i 1 mom. finns skäl att misstänka att arbetslöshetsersättning, folkpension eller någon annan motsvarande social förmån utan grund betalats till en fånge, skall saken för utredning av ärendet anmälas till den myndighet som beviljat förmånen.

Föreslagen lydelse

19 kap.

Anmälningar och lämnande av upplysningar

1 §

Anmälan till polisen, andra förundersökningsmyndigheter eller åklagaren

Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att betvivla att pengar och andra betalningsmedel eller någon annan egendom har ett lagligt ursprung, ska saken anmälas till polisen *eller någon annan förundersökningsmyndighet.*

Uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden från eller till en fånge eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. Under samma förutsättningar kan kopior eller inspelningar av meddelandena överlämnas. En förutsättning för lämnande av uppgifter är att den myndighet som tar emot uppgifterna har rätt att ta del av dem.

Brottspåföljdsmyndigheten får meddela polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren uppgifter som kommit fram i samband med övervakningen av fångarna eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter och som gäller händelser eller personer som med fog kan bedömas ha samband med brottslig verksamhet. Uppgifter får dock inte lämnas ut, om lämnandet av sådana uppgifter eller handlingar till polisen eller användningen av uppgifterna som bevis har förbjudits eller begränsats i lag.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
2 §	2 §
Anmälan om innehållet i brev, telefonsamtal eller andra meddelanden	*Anmälan till den myndighet som beviljat en förmån*
Uppgifter om innehållet i brev, andra postförsändelser eller meddelanden från eller till en fånge eller om innehållet i fångens telefonsamtal eller elektroniska meddelanden får lämnas till polisen, någon annan förundersökningsmyndighet eller åklagaren, om det behövs för förhindrande eller utredning av brott. Under samma förutsättningar kan kopior eller inspelningar av meddelandena överlämnas. En förutsättning för att uppgifterna ska få lämnas är att den myndighet som tar emot uppgifterna har rätt att ta del av dem.	*Om det med stöd av omständigheter som framkommit i samband med övervakningen av fångar eller vid skötseln av Brottspåföljdsmyndighetens andra uppgifter finns skäl att misstänka att arbetslöshetsersättning, folkpension eller någon annan motsvarande social förmån utan grund har betalats till en fånge, ska saken för utredning av ärendet anmälas till den myndighet som beviljat förmånen.*
20 kap.	20 kap.
Ändringssökande	**Ändringssökande**
2 §	2 §
Förbud mot att söka ändring	*Förbud mot att söka ändring*
En fånge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller	En fånge eller en dömd får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7) användning av pengar enligt 9 kap. 4 § 3 mom.,	7) *övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § 2 mom. eller* användning av pengar enligt 9 kap. 4 § 3 mom.,
	Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av häktningslagen

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i häktningslagen (768/2005) 2 kap. 3 § 3 mom., 5 kap. 3 § 1 mom. och 9 § 2 mom., 8 kap. 2 § 1 mom., 5 § 1 mom. och 7 § 1 mom., samt 9 kap. 1 § 3 mom.,

av dem 5 kap. 3 § 1 mom. och 9 § 2 mom. sådana de lyder i lag 384/2017, 8 kap. 2 § 1 mom. och 7 § 1 mom. och 9 kap. 1 § 3 mom. sådana de lyder i lag 394/2015, samt

fogas till 2 kap. nya 5 a och 5 b §, till 5 kap. en ny 3 a § och till 5 kap. 8 § ett nytt 3 mom., till 11 kap. 1 § ett nytt 3 mom. samt till 15 kap. 2 § en ny 3 a-punkt, som följer:

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
2 kap.	2 kap.
Ankomst till ett fängelse	**Ankomst till ett fängelse**
3 §	3 §
Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset	*Information om bestämmelser och om förhållandena i fängelset*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
En samling lagar, förordningar och andra bestämmelser som gäller häktade skall hållas tillgänglig för de häktade.	De häktade ska ha tillgång till en samling lagar, förordningar och andra *författningar* som gäller häktade. *De häktade ska också ha tillgång till en förteckning över de myndigheter som utövar tillsyn över fängelset och fängelsepersonalens verksamhet samt över de organ som utövar tillsyn över tillgodoseendet av de mänskliga rättigheterna och hos vilka den häktade enligt internationella fördrag har besvärs- eller klagorätt.*
	— — — — — — — — — — — — — — —
	5 a §
	Efterlysning
	Brottspåföljdsmyndigheten får efterlysa en häktad om den häktade
	1) rymmer eller utan tillstånd avlägsnar sig från fängelset eller den vårdplats som avses i 6 kap. 2 eller 3 §,

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	2) har befunnit sig utanför fängelset med stöd av ett tillstånd som beviljats enligt 9 kap. 14 § och inte återvänder vid den tidpunkt som anges i villkoren för tillståndet eller i övrigt bryter mot villkoren i fråga.
	5 b §
	Beslutanderätt
	Beslut om efterlysning av den häktade och om återkallande av efterlysning fattas av den verkställighetsansvarige eller av en sådan tjänsteman vid verkställighetsenheten som förordnats av verkställighetsdirektören.
5 kap.	5 kap.
De häktades egendom och inkomster	**De häktades egendom och inkomster**
3 §	3 §
Innehav av pengar och andra betalningsmedel	*Innehav av pengar och andra betalningsmedel*
De häktade har inte rätt att inneha pengar eller andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. De häktade kan dock ges ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort till sitt förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en häktad ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på den häktades bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.	De häktade har inte rätt att inneha pengar eller sådana andra betalningsmedel som avses i 37 kap. 12 § i strafflagen. Ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort kan dock *ställas* till de häktades förfogande. Pengar och andra betalningsmedel som innehas av en häktad ska tas för förvaring i fängelset, sättas in på det av Brottspåföljdsmyndigheten godkända betalkortet eller på den häktades bekostnad sättas in på hans eller hennes bankkonto.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
	3 a §
	Övervakning av användningen av betalkort
	Användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som har getts till en häktad kan övervakas i syfte att upptäcka betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse, på så sätt att

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	övervakningen endast gäller antalet betalningstransaktioner och penningbeloppet. *Om det vid övervakning enligt 1 mom. upptäcks betalningstransaktioner som avviker från sedvanlig betalningsrörelse eller om det behövs av någon annan orsak, kan användningen av betalkortet övervakas utifrån ett beslut som fattats i ett enskilt fall på så sätt att övervakningen gäller alla uppgifter om användningen av betalkortet. En förutsättning för övervakningen är dessutom att övervakningen behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga fångens eller någon annans säkerhet. Beslutet får fattas för högst en månad åt gången.*
	8 §
	Beslutanderätt
	— — — — — — — — — — — — — — —
	En säkerhetsansvarig eller en av denne för uppgiften särskilt förordnad tjänsteman i chefsuppgifter inom styrning eller övervakning beslutar om den övervakning av användningen av ett av Brottspåföljdsmyndigheten godkänt betalkort som avses i 3 a § 2 mom.
9 §	9 §
Närmare bestämmelser och föreskrifter	*Närmare bestämmelser och föreskrifter*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Närmare föreskrifter om egenskaperna hos och om överlämnande och användning av det betalkort som ges i de häktades besittning, om förvaring, sändande och förstöring av egendom, om egendomsförteckningen och om vilken egendom som ska uppteckna i den samt om betalning av provision som avses i 6 §, om provisionens belopp och om när sysselsättningspenning inte betalas ut meddelas av Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet.	*Brottspåföljdsmyndighetens centralförvaltningsenhet meddelar närmare föreskrifter om* *1) egenskaperna hos och ställande till förfogande, förvaring och användning av det betalkort som ställs till de häktades förfogande,* *2) förvaring, sändande och förstöring av egendom,* *3) egendomsförteckningen och vilken egendom som ska uppteckna i den,* *4) betalning av och beloppet på den provision som avses i 9 kap. 6 § i fängelselagen och*

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	om när sysselsättningspenning enligt den paragrafen inte betalas ut.
8 kap.	8 kap.
Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation	**Brevväxling, telefonsamtal och elektronisk kommunikation**
2 §	2 §
Läsning och kopiering av meddelanden	*Läsning och kopiering av meddelanden*
Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en häktad får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med häktningen, förhindra *eller utreda* brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får dock fattas för högst två veckor åt gången.	Brev, andra postförsändelser och meddelanden till eller från en häktad får läsas, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med försändelsen eller dess avsändare eller mottagare behövs för att säkerställa syftet med häktningen, förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Ett beslut som berättigar till läsning får fattas för högst två veckor åt gången.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
5 §	5 §
Kvarhållande av brev eller postförsändelser	*Kvarhållande av brev eller postförsändelser*
Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad får kvarhållas, om vidarebefordrandet äventyrar syftet med häktningen eller om kvarhållandet är nödvändigt för att förhindra *eller utreda* ett brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.	Ett brev, en annan postförsändelse eller ett meddelande till eller från en häktad får kvarhållas, om vidarebefordrandet äventyrar syftet med häktningen eller om kvarhållandet behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
7 §	7 §
Avlyssning och inspelning av telefonsamtal	*Avlyssning och inspelning av telefonsamtal*
En häktads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande	En häktads telefonsamtal får avlyssnas och spelas in, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
under häktningstiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.	under häktningstiden eller med samtalets mottagare behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
9 kap.	9 kap.
Besök och andra kontakter utom fängelset	**Besök och andra kontakter utom fängelset**
1 §	1 §
Besök	*Besök*
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
Samtalet mellan den häktade och besökaren får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, den häktades uppförande under fängelsetiden eller med besökaren behövs för att förhindra eller utreda brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.	Samtalet mellan den häktade och besökaren får avlyssnas och upptas med hjälp av en teknisk anordning, om det av någon grundad anledning som har samband med den häktades brottsliga bakgrund, med den häktades uppförande under häktningstiden eller med besökaren behövs för att förhindra brott, avvärja en fara som hotar ordningen i fängelset, säkerställa syftet med häktningen eller trygga den häktades eller någon annans säkerhet. Den häktade och besökaren ska underrättas om avlyssningen och upptagningen av samtalet innan åtgärden inleds.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
11 kap.	11 kap.
Granskning av fängelselokaler och häktade	**Granskning av fängelselokaler och häktade**
	1 §
	Övervakningen i ett fängelse
	— — — — — — — — — — — — — — —
	Vid verkställighet av häktning tillämpas bestämmelserna i fängelselagens 16 kap. 1 a § om teknisk övervakning i fängelset.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
15 kap.	15 kap.
Ändringssökande	**Ändringssökande**
2 §	2 §
Förbud mot att söka ändring	*Förbud mot att söka ändring*
	En häktad får inte begära omprövning av eller anföra besvär över Brottspåföljdsmyndighetens beslut som gäller
	— — — — — — — — — — — — — —
	3 a) övervakning av användningen av betalkort enligt 5 kap. 3 a § 2 mom.,
	— — — — — — — — — — — — — —
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	————

3.

Lag

om ändring av lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015) 24 § 1 mom.,

ändras 8 §, 14 § 1 mom. samt 20, 21 och 26 § samt

fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad i lag 17/2016, nya 5 och 6 mom., och till lagen en ny 29 a § som följer:

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	7 §
	Övervaknings- och verksamhetsregistret
	— — — — — — — — — — — — — — —
	Övervaknings- och verksamhetsregistret innehåller också sådana uppgifter om händelser och personer som på grund av omständigheterna eller en persons uppträdande med fog kan bedömas vara av betydelse med tanke på upprätthållandet av anstaltsordningen och anstaltssäkerheten.
	När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgifternas tillförlitlighet och riktighet.
8 §	8 §
Säkerhetsregistret	*Säkerhetsregistret*
Säkerhetsregistret innehåller uppgifter som behövs för förebyggande och utredning av kriminalitet som äger rum i fängelset, organiseras från fängelset eller utövas under fängelsetiden samt för upprätthållande av anstaltssäkerheten och som gäller personer som kan misstänkas	*Säkerhetsregistret innehåller sådana uppgifter som hänför sig till förhindrandet av brott som begås under fängelsestraff eller till upprätthållandet av anstaltssäkerheten och vilka gäller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som med fog kan antas göra sig skyldiga till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse.*
1) göra sig skyldiga eller ha gjort sig skyldiga till ett brott som kan leda till fängelse, eller	*Registret kan också innehålla uppgifter om exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten.*
2) medverka eller ha medverkat till ett brott som kan leda till fängelse i mer än sex månader.	*Säkerhetsregistret kan utöver de uppgifter för specificering av en person som avses i 4 §*

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
Säkerhetsregistret kan innehålla följande uppgifter om den registrerade: *1) uppgifter om grunden för observation,* *2) adressuppgifter,* *3) uppgifter om brevväxling, besök, telefonsamtal och övriga teleförbindelser,* *4) uppgifter om otillåtna föremål och ämnen,* *5) uppgifter om konton och transaktioner,* *6) uppgifter om händelser i fängelset, tips om att någon gjort sig skyldig till brott eller om händelser som äventyrar säkerheten i fängelset eller övriga uppgifter om säkerheten,* *7) uppgifter om företag, sammanslutningar eller andra organisationer som anknyter till den registrerade,* *8) uppgifter om kriminella organisationer,* *9) uppgifter om personliga relationer,* *10) uppgifter om fordon.* *Registret kan innehålla uppgifter också om andra sådana exceptionella händelser i fängelset som äventyrar säkerheten samt om personer som har samband med sådana händelser. Sådana uppgifter om andra personer än fångar eller intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål får lagras i registret, om det med fog kan misstänkas att personen gör sig skyldig till brott eller äventyrar säkerheten i fängelset.*	*också innehålla följande uppgifter som hänför sig till misstankar enligt 1 mom. och händelser enligt 2 mom.:* *1) uppgifter som hänför sig till övervakning av användningen av betalkort enligt 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen,* *2) uppgifter som hänför sig till brevväxling, besök, telefonsamtal, användning av internet och andra teleförbindelser enligt 12 och 13 kap. i fängelselagen och i 8 och 9 kap. i häktningslagen,* *3) uppgifter som hänför sig till granskning enligt 16 och 17 kap. i fängelselagen och 11 och 12 kap. i häktningslagen,* *4) uppgifter som erhållits vid övervakning enligt 16 kap. 1 § i fängelselagen,* *5) sådana uppgifter som kan kopplas till den registrerade som Brottspåföljdsmyndigheten fått ur andra myndigheters register,* *6) tips av andra myndigheter eller enskilda.* *Brottspåföljdsmyndigheten får behandla sådana uppgifter som avses i 1, 2 och 5 punkten och som är nödvändiga med tanke på registrets användningsändamål och som gäller någon annan än en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, om personen med fog kan misstänkas göra sig skyldig till brott för vilka det strängaste straffet enligt lag är fängelse eller med fog kan misstänkas äventyra säkerheten i fängelset.* *Grunden för registrering av en person i säkerhetsregistret ska antecknas.*
När uppgifter registreras ska de i den mån det är möjligt åtföljas av en bedömning av uppgiftslämnarens tillförlitlighet och uppgifternas riktighet.	När uppgifter registreras ska de om möjligt åtföljas av en bedömning av uppgiftslämnarens tillförlitlighet och uppgifternas riktighet.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
3 kap.	3 kap.
Principer för behandling av uppgifter	**Principer för behandling av uppgifter**
14 §	14 §
Utlämnande av uppgifter till polisen, Migrationsverket och förläggningar	*Utlämnande av uppgifter till polisen, Migrationsverket och förläggningar*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till polisen lämna ut följande specificerade uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott, gripande av en efterlyst person eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna *och också på eget initiativ* till polisen lämna ut följande specificerade uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott, gripande av en efterlyst person eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från polisen som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:
1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,	1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,
2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar, uppgifter om behovet av avskildhet och begränsningar av kontakterna för en häktad och om andra särskilda föreskrifter som gäller den häktade samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,	2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar, uppgifter om behovet av avskildhet och begränsningar av kontakterna för en häktad och om andra särskilda föreskrifter som gäller den häktade samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,	3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt	4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.	utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
20 §	20 §
Utlämnande av uppgifter till Tullen	*Utlämnande av uppgifter till Tullen*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till Tullen lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott:	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna *och också på eget initiativ* till Tullen lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott:
1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,	1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,
2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,	2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd samt om brott mot verkställighetsvillkoren som den person som avtjänar samhällspåföljd har gjort sig skyldig till,	3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.	4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
21 §	21 §
Utlämnande av uppgifter till Gränsbevakningsväsendet	*Utlämnande av uppgifter till Gränsbevakningsväsendet*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna till gränsbevakningsväsendet lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för gränsbevakning, för att personer ska kunna påträffas eller för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från gränsbevakningsväsendet som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna *och också på eget initiativ* till gränsbevakningsväsendet lämna ut följande uppgifter om brottsmisstänkta, dömda, fångar, intagna i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten och personer som avtjänar en samhällspåföljd, om uppgifterna behövs för gränsbevakning, för att personer ska kunna påträffas eller för förhindrande, avslöjande, utredning eller överlämnande för åtalsprövning av brott eller för ett sådant tillstånd eller godkännande från Gränsbevakningsväsendet som förutsätter att personen i fråga är tillförlitlig:
1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,	1) de uppgifter för specificering som avses i 4 § 1 och 2 mom.,
2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,	2) ur verkställighetsregistret uppgifter om brott och domar samt om när verkställigheten av straff eller häktning har inletts och avslutats,
3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd samt om brott mot verkställighetsvillkoren som den person som avtjänar samhällspåföljd har gjort sig skyldig till,	3) ur samhällspåföljdsregistret uppgifter om innehållet i och villkoren för den plan som utarbetats för verkställighet av samhällspåföljd och om brott mot verkställighetsvillkoren som personer som avtjänar samhällspåföljd gjort sig skyldiga till,
4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.	4) ur övervaknings- och verksamhetsregistret uppgifter om placering vid Brottspåföljdsmyndigheten av en fånge och en intagen i en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, kontakter utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten, rymning och otillåten avvikelse från öppen anstalt, brott mot villkoren för tillstånd att avlägsna sig, mot tillstånd till studier och tillstånd till civilt arbete samt om brott mot villkoren för placering i en anstalt utanför en enhet vid Brottspåföljdsmyndigheten.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
24 §	24 §
Förfarandet för utlämnande av uppgifter i fall som avses i 14—23 §	*Förfarandet för utlämnande av uppgifter i fall som avses i 14—23 §*
Uppgifter som avses i 14—23 § kan lämnas genom teknisk anslutning eller på något annat elektroniskt sätt.	(upphävs)
— — — — — — — — — — — — — — —	— — — — — — — — — — — — — — —
26 §	26 §
Utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret	*Utlämnande av uppgifter ur säkerhetsregistret*
Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och gränsbevakningsväsendet som är nödvändiga för ändamål som motsvarar säkerhetsregistrets användningsändamål. När en uppgift lämnas ut ska det uppges hur tillförlitlig den är.	Utöver vad som föreskrivs i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet och någon annanstans i lag får Brottspåföljdsmyndigheten trots sekretessbestämmelserna *och också på eget initiativ* lämna ut sådana uppgifter i säkerhetsregistret till polisen, huvudstaben, Tullen och Gränsbevakningsväsendet som är nödvändiga för ändamål som motsvarar säkerhetsregistrets användningsändamål. När en uppgift lämnas ut ska det uppges hur tillförlitlig den är. *Beslut om utlämnande av uppgifter fattas av den personuppgiftsansvarige eller en av denne förordnad tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten.*
	29 a §
	Rätt att få uppgifter av dem som beviljar betalkort eller förmedlar betalningar
	Brottspåföljdsmyndigheten har trots sekretessbestämmelserna rätt att av betalningsinstitut som beviljar betalkort eller som förmedlar betalningar få de uppgifter som är nödvändiga för förvaltningen av betalkort godkända av Brottspåföljdsmyndigheten och för den övervakning av betalningstransaktioner med betalkort som avses i 9 kap. 3 a § i fängelselagen och 5 kap. 3 a § i häktningslagen.

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	_____
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	_____

4.

Lag

om ändring av lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet

I enlighet med riksdagens beslut
fogas till lagen om samarbete mellan polisen, Tullen och Gränsbevakningsväsendet (687/2009) en ny 6 a § som följer:

Gällande lag	*Föreslagen lydelse*
	6 a §
	Rätten för Brottspåföljdsmyndighetens tjänstemän att delta i PTG-kriminalunderrättelseenheters verksamhet
	En tjänsteman vid Brottspåföljdsmyndigheten får delta i en PTG-kriminalunderrättelseenhets verksamhet, om det behövs för att förhindra brott som begås under fängelsestraff eller för att upprätthålla anstaltssäkerheten.
	Bestämmelser om behörigheten för tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten finns i fängelselagen (767/2005) och häktningslagen (768/2005). Bestämmelser om rätten för tjänstemän vid Brottspåföljdsmyndigheten att behandla personuppgifter vid en PTG-kriminalunderrättelseenhet finns i lagen om behandling av personuppgifter vid Brottspåföljdsmyndigheten (1069/2015).
	————
	Denna lag träder i kraft den 20 .
	————